

Krásne životné jubileum 100 rokov

Krásneho životného jubileá – 100 rokov sa 1. novembra 2011 dožil pán Karol Gelačák, z Fuckového potoka. K narodeninám mu prišla osobne zablahoželať starostka obce Skalité PaedDr. Andrea Šimurdová, Mgr. Zdenka Revayová predsedníčka sociálnej komisie a správca farností Vdp. Anton Duník. I napriek vysokému veku je pán Karol Gelačák veľmi „čulý“, veselý a zhovorčivý. Oslávencovi želáme veľa zdravíčka, spokojnosti a krásnych chvíľ v kruhu najbližších.

Na polnočnú sv. omšu autobusom

Na polnočnú svätú omšu je zabezpečený autobus pre zvoz aj odvoz našich veriacich. Odchod z autobusovej zastávky na Serafínove je 24. 12. 2011 o 23:30h. Späť po svätej omši 25. 12. 2011 o 01:30 h.

Krásne Vianoce

*Vianočný čas sú krásne chvíle,
čas znovu zažiť niečo milé,
rodinu objať, stretnúť priateľov,
spojenie duší cítiť aj bez slov.*

Krásne Vianoce všetkým želá,
PaedDr. Andrea Šimurdová
starostka obce

Privítanie Nového roka 2012

Obec Skalité Vás srdečne pozýva na spoločné privítanie Nového roka 2012, ktoré sa uskutoční na námestí obce Skalité 31. 12. 2011 od 22.00 hod.

...k aktuálnym témam so starostkou obce...

Dopravná obslužnosť...

Od 12. decembra 2011 definitívne platí grafikon v takej podobe ako bol dohodnutý na spoločnom rokovaní so ZSSK v júli 2011. Osobné vlaky medzi Poľskom a Slovenskom budú jazdiť aj naďalej. Podarilo sa vyrokovať hlavne také zmeny v cestovnom poriadku, ktoré budú ku prospechu občanov Skalitskej doliny:

– vlak s odchodom z Čadce 7.31 h. do Skalitého - Serafínova v nedeľu a štátom uznané sviatky, nakoľko vtedy nepremáva autobus. Tento vlak bude mať odchod zo Skalitého do Serafínova o 8.15 h., aby veriaci mali spoj z prvej sv. omše. Tu dávam do pozornosti, že vyťaženosť tohto spoja bude sledovaná v období do 30. apríla 2011 a ak bude cestujúcimi naozaj využívaný, tak tento spoj bude premávať počas celého obdobia platnosti grafikonu!!!

– vlak s odchodom z Čadce o 23.27 h. do Skalitého - Serafínova, ktorý zabezpečí dopravu z poobednej zmeny ľudí pracujúcich v Žiline a v Čechách – denne!!!

– autobusový spoj z Čadce do Skalitého o 19.45, ktorý nahradí vlak o 19.40 – denne (ten aj tak premával len v úseku Čadca-Skalité)

TKO – Separovaný zber ver- sus poplatky...

10. novembra 2011 sa v našej obci konalo spoločné zasadnutie poslancov obcí Svrčinovec, Čierne, Skalité. Najdôležitejším bodom rokovania boli poplatky obyvateľov a firiem za tuhý komunálny odpad. V súčasnosti majú obce skalitskej doliny rôznu výšku poplatkov a zliav za odpad na rôznych úrovniach. Tieto poplatky od občanov nepokrývajú ani polovicu nákladov, ktoré obce vynakladajú za zvoz a uloženie odpadu.

Spoločné zasadnutie Obecných zastupiteľstiev obcí Skalité, Čierne a Svrčinovec odporúča svojim obecným zastupiteľstvám schváliť pre rok 2012 poplatok za odpad pre všetkých občanov vo výške 15,25 EUR na osobu (poplatok po všetkých zľavách) a nezvyšovať dane z nehnuteľnosti. V našej obci sme poplatok nezvyšovali od roku 2007, pritom náklady na jedného občana sú za rok 2011 22, 67 EUR, ale občan, ktorý separuje platí len 9,67 EUR. Aj po zvýšení bude obec naďalej doplácať, ale už nie v takom rozsahu, získané finančné prostriedky tak môžeme

investovať do skvalitnenia života v obci. Riešením je podľa mňa aj znížovanie množstva odpadu, v kontajneroch nachádzame hlinu, kamene, konáre, plasty, sklo, železo a za to všetko musíme na skládke platiť. Nehovoriac o separovanom odpade, na ktorý tiež veľa doplácame – odvoz a zber je drahý a vyseparované komodity sa vykupujú za symbolické ceny. **Za všetko hovorí tabuľka:**

Rok	– príjem od občanov/náklady obce	– poplatok 1 ob./skutočné náklady obce
2008	53 495 EUR/95 030 EUR	9,69 EUR/18,36 EUR
2009	55 282 EUR/116 816 EUR	9,67 EUR/22,49 EUR
2010	58 312 EUR/124 428 EUR	9, 67 EUR/23,92 EUR

Rozpočet obce 2012...

výrazný rast ekonomiky v štáte sa neočakáva, preto ani obec nemôže počítať s výraznými príjmami z podielových daní. Rozpočet obce pre nasledujúci rok je preto veľmi „triezvy“, úsporný, počíta s výrazným šetrením v jednotlivých oblastiach života v obci. Pokiaľ ide o investície, máme pripravený projekt prestavby a nadstavby budovy zdravotného strediska, kde vznikne 16 nájomných bytov financovaný zo ŠFRB a Ministerstva výstavby SR, dokončí sa Modernizácia cirkevnej školy z prostriedkov EÚ a v rámci projektu EÚ Separovanie odpadu nákup novej techniky a zberných nádob, modernizácia zberného dvora.

Verejné osvetlenie...

ukončuje sa projekt Modernizácia verejného osvetlenia v obci, z prostriedkov EÚ – 250 000,00 EUR. V našej obci sa vymenilo 280 svietidiel, namontovalo 35 nových svietidiel a 7 rozvádzačov. Zo starých svietidiel je možné využiť cca 10%, tie by sme v budúcom roku mali umiestniť tam, kde skutočne chýbajú a sú potrebné.

Voľný čas, deti a mládež...

Ministerstvo školstva SR schválilo našu žiadosť a obec Skalité bude mať vlastné Centrum voľného času. Fungovať začne od 1. septembra 2012 ako školské zariadenie s právnou subjektivitou, ktoré bude zastrešovať šport i kultúru detí

a mládeže. Je to priestor nielen pre tradičné krúžky, ale aj nové, preto uvítame vaše námety, aby sa naše deti niečo nové naučili a plnohodnotne využívali voľný čas.

SKI areál Skalité Serafínov...

Žiaľ, situácia ostáva nezmenená, lyžiarske stredisko bude fungovať v obmedzenom režime – v prevádzke bude len vleč pri Skalanke, kde

máme podpísané nájomné zmluvy na pozemky. Celé stredisko je ponúknuté na odpredaj, prípadne dlhodobý prenájom.

(za rozhovor ďakuje
redakčná rada).

Upozornenie!!!

Na základe zistenia pri zvoze popolníc upozorňujeme občanov, že ak sa v nádobách na odpad bude nachádzať horúci popol, popolnica nebude vyvezená!!!

Popol je nutné dávať výlučne do nádob (popolníc), nie do vriec!!! Popolnica pripravená na odvoz musí byť označená štítkom!!!

Nádoby na odpad si môžete zakúpiť u Obce Skalité – Prevádzkáreň, ktorá sa nachádza v budove zdravotného strediska na prvom poschodí. Štítky na popolnice si môžete prevziať na obecnom úrade u p. Bc. Klušákovvej.

Pripojenia na vodovod a kanalizáciu

Všetky potrebné informácie sa dozviete v zákazníckom centre spoločnosti SEVAK a.s., ktoré sídli na Matičnom námestí č.1141, oproti Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Čadci, počas prevádzkových hodín a to:

Pondelok – Utorok
– Štvrtok 7,00 – 15,00 hod.
Streda 7,00 – 17,00 hod.
Piatok 7,00 – 14,00 hod.
na tel. číslach:
Tel. : +421 (0) 41 433 32 06
+421 (0) 41 433 32 07
fax : +421 (0) 41 433 32 08

Zákaznícke centrum zabezpečuje tieto činnosti:

1. Vyjadrovacia činnosť (informácie o existujúcich sieťach, o možnostiach napojenia, o ochranných pásmach, zakresľovanie podzemných vedení, vyjadrenia k projektovej dokumentácii)

2. Žiadosti o zriadenie vodovodnej a kanalizačnej prípojky (vydávanie, prijímanie a evidencia žiadostí)

3. Zmluvné vzťahy (informácie o zmluvných podmienkach, o faktúrach, platbách, cenách, uzatváranie zmlúv na dodávku vody a odvádzanie odpadových vôd, ich zmeny, nahlasovanie stavu vodomera, poruchy vodomera, žiadosť o preskúšanie vodomera)

4. Reklamácie, podnety, sťažnosti...

Služby poskytujú pre domácnosti aj pre ostatných odberateľov.

Vaše požiadavky sú pripravení zabezpečiť zamestnanci spoločnosti, konkrétne pre Obec Skalité
p. Jana Mičáková, č.tel. : +421 (0) 41 433 32 06, +421 (0) 907 875 528, jana_micakova@sevak.sk

Všeobecné info na: www.sevak.sk

Podrobnejšie info vo VZN 3/2011 obce Skalité – účinné od 1. 11. 2011, v ktorom je určená lehota na pripojenie do 31. 12. 2012:

Obec Skalité podľa § 6 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení

v znení neskorších zmien a doplnkov a v súlade so zákonom č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len zákon o VV a VK) sa dňa 27. 9. 2011 uznesením č. 92/2011 uznieslo na tomto všeobecné záväzné nariadenie č. 3/2011 o zabezpečení dodávky vody z verejného vodovodu a odvádzania odpadovej vody verejnou kanalizáciou na území obce Skalité.

Čl. 1.

Účel úpravy

1. Účelom tohto všeobecne záväzného nariadenia (ďalej len VZN) je zabezpečiť, spôsobom v súlade so zákonom o VV a VK, pre nehnuteľnosti v obci Skalité, k.ú. Skalité:

a) dodávku vody prostredníctvom verejného vodovodu v mieste kde je vybudovaný

b) odvádzanie a čistenie odpadovej vody prostredníctvom verejnej kanalizácie v mieste kde je vybudovaná.

Čl. 2.

Všeobecné podmienky pripojenia sa na verejný vodovod

1. Vlastník stavby alebo vlastník pozemku – žiadateľ o pripojenie na verejný vodovod sa môže pripojiť na verejný vodovod len na základe písomnej zmluvy uzatvorenej s vlastníkom verejného vodovodu t.j. Severoslovenskými vodárňami a kanalizáciami, a.s.

2. Vlastník verejného vodovodu uzatvorí zmluvu, ak

a) žiadateľ o pripojenie na verejný vodovod spĺňa technické podmienky určené

prevádzkovateľom verejného vodovodu týkajúce sa najmä miesta a spôsobu pripojenia na

verejný vodovod a
b) to umožňuje kapacita verejného vodovodu.

3. Je zakázané prepojiť vlastný zdroj vody s vodovodnou prípojkou pripojenou na verejný vodovod alebo s verejným vodovodom.

Čl. 3.

Všeobecné podmienky pripojenia

sa na verejnú kanalizáciu a vypúšťanie vôd do verejnej kanalizácie

1. Žiadateľ o pripojenie na verejnú kanalizáciu sa môže pripojiť na verejnú kanalizáciu len na

základe písomnej zmluvy uzatvorenej s vlastníkom verejnej kanalizácie t.j. Severoslovenskými vodárňami a kanalizáciami a.s.

2. Vlastník stavby alebo vlastník pozemku je povinný pripojiť stavbu alebo pozemok, kde vznikajú odpadové vody, na verejnú kanalizáciu a splniť technické podmienky, týkajúce sa najmä miesta a spôsobu pripojenia na verejnú kanalizáciu a uzatvoriť zmluvu o pripojení s vlastníkom verejnej kanalizácie, ak v časti obce, na ktorom území sa stavba alebo pozemok nachádza, je zriadená a vlastník stavby alebo vlastník pozemku nemá povolenie príslušného orgánu štátnej vodnej správy na iný spôsob nakladania s odpadovými vodami, t.j. povolenie príslušného Obvodného úradu životného prostredia (OÚ ŽP) vydané na vypúšťanie odpadových vôd do povrchových alebo podzemných vôd v súlade s §§ 17, 37, 38 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov.

Čl. 4.

Určenie doby

Obec Skalité ukladá vlastníčkovi nehnuteľnosti splniť si povinnosti uvedené v bode 3. tohto VZN v lehote do 31. 12. 2012.

Čl. 5.

Právoplatnosť a účinnosť

1Spoločné a záverečné ustanovenia

Toto VZN č. 3/2011 prijalo OZ dňa 27. 9. 2011 uznesením č. 92/2011 a nadobúda účinnosť 1. 11. 2011. VZN obce Skalité č. 3/2011 je vyvesené na úradnej tabuli dňa 28. 9. 2011 a tak tiež je uschované na Obecnom úrade v Skalitom u starostky obce a podľa zák.č. 369/1990 Zb. v znení neskorších predpisov na požiadanie môže byť predložené k nahliadnutiu.

**PaedDr. Andrea Šimurdová
starostka obce**

Uvítanie detí do života

Dňa 20. októbra 2011 sa v zasadačke Obecného úradu v Skalitom konalo ďalšie slávnostné uvítanie detí do života. Po slávnostnom príhovore starostky obce PaedDr. A. Šimurdovej atmosféru slávnosti opäť obohatili kultúrnym programom deti zo ZŠ Skalité-Ústredie. Na uvítanie z 30 pozvaných detí prišlo 20 detí. Po zápise do pamätnej knihy dostali všetci darčkovú poukážku.

M A T R I K A

Narodené deti od 21. 6. 2011 do 31. 10. 2011

Jún 2011

Beáta Majchráková

Júl 2011

Natália Tatarková

Adam Krčmárik

August 2011

Lucia Matyšáková

Cynthia Kreanová

Soňa Šmatlavová

Sára Frollová

Zdenka Ramšáková

September 2011

Štefan Rajnič

Martin Stenchlák

Samuel Kopera

Šimon Garaj

Oktober 2011

Natália Sekerešová

Karolína Serafinová

Uzavreté manželstvo v obci Skalité od 13. 8. 2011 do 15. 10. 2011

August 2011

Dávid Franek a Ivana Petráková

Ing. Vladimír Krčmárik a Mgr. Jana

Mikulová

Počet prihlásených občanov k trvalému pobytu od 24. 8. 2011 do 7. 11. 2011. **Prihlásilo** sa k trvalému pobytu: 7 občanov.

Počet odhlásených občanov z trvalého pobytu od 7. 9. 2011 do 3. 11. 2011. **Odhlásilo** sa z trvalého pobytu: 7 občanov.

Celkový počet obyvateľov 5222

Spracovala: M. Časnochová, (Údaje o pohybe obyvateľov od 13. 6. 2011 do 15. 11. 2011)

Ján Križ a Anna Vojtušová

Ing. Stanislav Gonščák a Veronika

Tatarková

September 2011

Peter Koričár a Ivana Truchliková

Marián Zboja a Zuzana Jedináková

Tomáš Moravčík a Slavomíra

Majtánová

Jozef Jurga a Jana Baroňáková

Marián Moravčík a Mgr. Mária

Tatarková

Oktober 2011

Miroslav Klušák a Bc. Eva Šmatlavová

Michal Bestvina a Michaela Šamajová

Peter Petrák a a Lenka Zmarzláková

Uzavreté manželstvo mimo Obec Skalité od 6. 8. 2011 do 14. 10. 2011

Máj 2011

Stefan Hossbach a Ivana Varmusová

August 2011

Ján Husár a Erika Hermanová

Marián Poláček a Zuzana Benčíková

September 2011

Mário Martiniak a Lenka Rabiková

RNDr. Ján Martiniak a Branislava

Hamplová

Ján Krajňák a Jana Čudeková

Jozef Kozák a Ing. Alena Juricová

Oktober 2011

Martin Krčmárik a Veronika Kuffová

Lubomír Kožák a Zuzana Harničárová

Ing. Ivan Labuda a Veronika Bulavová

Úmrtie občanov v obci Skalité od 22. 8. 2011 do 15. 11. 2011

August 2011

Jozef Kocúr 69 r.

September 2011

Michal Kultán 84r.

November 2011

Jozef Jendrišák 57r.

Margita Ivánková 84r.

Úmrtie občanov mimo Obec Skalité

od 6. 8. 2011 do 7. 11. 2011

August 2011

Margita Časnochová 79r.

September 2011

Jozef Serafín 71r.

Mária Cholušová 86r.

Oktober 2011

Mária Kocúrková 63r.

November 2011

Anna Cerchlanová 75r.

Potravinová pomoc

Listom Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR zo dňa 7. 6. 2011, bola Obec Skalité informovaná o potravinovej pomoci osobám v núdzi. Pre poskytnutie potravinovej pomoci boli stanovené podmienky pre osoby, ktoré môžu potravinovú pomoc získať.

– deti v detských domovoch a profesionálnych rodinách
– deti v domovoch soc. služieb pre zdravotne postihnuté deti

– obyvatelia v domovoch dôchodcov ústavoch soc. starostlivosti

– deti v náhradnej rodinnej starostlivosti

fyzické osoby, ktoré sú poberateľmi dávky v hmotnej núdzi a príspevkov

– osoby na hranici životného minima

– **nepracujúci** poberatelia (starobného, predčasného a invalidného) dôchodku, ktorého výška nepresahuje 305,00 EUR.

Naši občania boli vyzvaní prostredníctvom obecného rozhlasu, stránky obce a oznámení, ktoré boli vyvesené na autobusových zastávkach, ak majú záujem, aby sa prihlásili na Obecnom úrade v termíne do **15. 9. 2011**.

Túto možnosť využilo 254 poberateľov dôchodkov, 28 občanov v hmotnej núdzi a 1 rodina, ktorá má deti zverené v náhradnej starostlivosti. Spolu 283 žiadateľov, ktorým bolo poskytnuté celkom 11320 kg potravín (5660 kg hladkej múky a 5660 kg cestovín). Potraviny sa rozdávali 22. 10. 2011. Nakoľko sa aj po tomto termíne stále na nás obracajú občania so žiadosťami o potravinovú pomoc, obec zaslala dotaz či sa bude ešte následne, alebo v budúcom roku znova poskytovať potravinovú pomoc. Pôdohospodárska platobná agentúra – ktorá je poverená organizovaním potravinovej pomoci nám zaslala nasledovné stanovisko:

Poskytovanie potravinovej pomoci je jednorazová záležitosť, preto ak už bolo realizované (čo bolo 22. 10. 2011) t. j. bol vyhlásený termín do ktorého sa občania mali prihlásiť a následne si mohli potraviny prevziať, **považuje sa poskytnutie potravinovej pomoci v našej obci v roku 2011 za ukončené**. Či sa potravinová pomoc bude realizovať aj v budúcom roku, to zatiaľ nie je známe.

Spracovala: M. Špiláková

Klub dôchodcov Skalité

Má 71 členov. Skalitskí seniori hodnotia rok 2011 pozitívne. Organizujeme stretnutia, ktoré majú nezabudnuteľnú atmosféru. Čas vtedy rýchlo ubehne a človeku ostanú nezabudnuteľné spomienky a dobrý pocit.

Streťavame sa už 3 rok jedenkrát mesačne v zasadačke kultúrneho domu. Naše stretnutia sú veselé, gratulujeme jubilantom, plánujeme programy a keď Janko Rešetka prinesie harmoniku aj si zaspievame.

Máme spevácky krúžok, ktorý vedie Hanka Rovňanová. Zúčastnili sa speváckej súťaži v Čadci, pri stavaní a válaní mája, vystupovali na Goralských slávnostiach, na zapálení Vetry Zvrchovanosti a na Mariánskej piesni.

P. Papíková sa zúčastnila krajskej súťaže prednese poézie v Martine.

Zapájame sa aj do športu. Zúčastnili sme sa na okresnej a krajskej súťaži, kde sme získali ocenenia.

Navštívili sme divadelné predstavenie v Žiline, kultúrny program v Čadci, poznávací zájazd v Krakove, navštívili sme niekoľko krát termálne kúpalisko na Oravici a trhy v Novom Targu a Jablonke. Máme vytvorenú družbu so seniormi v Čadci a v Skačanoch, ktorí nás navštívili pri príležitosti konania Goralských slávností

Zúčastnili sme sa súťaže vo varení gulášu – Skalitská vareška, Vianočných trhov, zorganizovali sme spoločnú operačku, naši členovia navštevujú rôzne rekondičné pobyty. Samozrejme sa aj vzdelávame a to tému zdravie. Na naše otázky nám odpovedá MUDr. Gilánik a pani Katka Kubániová.

Naše aktivity sú rôznorodé. Záleží na nás, či budeme chodiť usmiati alebo zamračení a hnevať sa na všetko a všetkých alebo si robiť dobré, rozdávať milé slová a úsmevy.

Za klub dôchodcov: Mikulová

Stretnutie Jubilantov

Nedeľa 23. októbra 2010 sa zmenila pre tohtoročných jubilantov na deň sviatočný. Pod záštitou starostky obce Skalité PaedDr. Andrei Šimurdovej sa konalo v Reštaurácii TJ Slovan Skalité „Stretnutie jubilantov“, ktorí oslávili 70, 75, 80 a viac rokov. Pozvanie prijalo 49 jubilantov a aj najstarší z nich ešte stále vitálny pán Karol Gelačák, ktorý nedávno oslávil svoje 100 narodeniny. Oslávencom sa prihovarila starostka obce Skalité, poslanci Obecného zastupiteľstva i dôstojný pán farár Anton Duník. V príjemnom prostredí sa o dobrú zábavu postarali muzikanti LH Ondreja Rovňana. Všetkým jubilantom želáme do ďalších rokov pevné zdravie, veľa životného optimizmu a spokojnosti.

OKIENKO DO MINULOSTI OBCE (3)

(k príležitosti 370. výročia prvej písomnej zmienky o obci)

V r. 2011 si Skalité pripomína niekoľko výročí, ktoré sa viac či menej hlboko vryli do pamäti jeho obyvateľov, alebo zostali v povedomí občanov vďaka ústnemu podaniu predkov. Pri príležitosti 370. výročia, zatiaľ prvej nájdenej písomnej zmienky o Skalitom, si niektoré z nich pripomenieme. Ak sme použili slovo zatiaľ, robíme tak s presvedčením, že sa nájde ešte starší záznam o našej obci. Indicií je viac ako dosť.

Okrem tohto najvýznamnejšieho výročia v dejinách obce pripadá na tento rok aj 70. výročie vysvätenia Kalvárie Sedembolestnej Panny Márie a 72. výročie okupácie časti obce Poľskom. Tieto dve výročia spolu úzko súvisia, majú veľmi silnú vzájomnú núťornú väzbu.

Pozrime sa teda, čo hovoria historické záznamy, či oficiálne správy z tých čias i spomienky pamätníkov.

Naisto najvýznamnejšie je výročie založenia našej obce. Musíme však jedným dychom dodať, že toto výročie, resp. rok písomnej zmienky o obci nie je zatiaľ jednoznačne preukázaný. Ak ide o 370. Výročie, tak písomná zmienka je z r. 1641, a to je uvedené aj v ostatnej monografii obce z r. 2005 s odvolaním sa na citáciu dokumentov v knihe J. Macůrka z r. 1959. V monografii však nie je kópia citovaného dokumentu, teda listu z korešpondencie kňaznej Alžbety Lukrécie Tešínskej grófovi Gašparovi Šuňogovi z Budatína. Pri preverovaní tejto korešpondencie sa zatiaľ tento dokument nenašiel. Našli sa však listy v spomínanej korešpondencii z r. 1652–53, kde je uvedené meno a priezvisko osadníka obce spomínané aj v iných neskorších dokumentoch s tým, že ide o obyvateľa Skalitého. Staršia monografia D. Cholujy z r. 1993 uvádza r. 1662 ako rok prvej písomnej zmienky o obci, ten je overený a dá sa dokumentačne doložiť z archiválií Štátneho archívu v Bytči.

Ani jedna z týchto dátácií však nemusí byť definitívna. Jestvujú indicie, že obec vznikla skôr, ale dôkazy o tom treba ešte hľadať.

70. výročie vysvätenia Kalvárie nám pripomína tú radostnejšiu stránku v dejinách obce. Neobvykle mohutný vzostup lokál-patriotizmu, rodolúbstva, moderného nenásilného vlastenectva a slovenskej spolupatričnosti sa prejavil po prinavrátení časti obce do slovenskej vlasti. Je historicky nezmazateľnou odpoveďou nášho národa, našich predkov na nepriateľský akt jazykovo blízkeho národa, ktorý sa však,

žiaľ, o 30 rokov v inej réžii opakoval. Nevieť, či náhoda alebo prezieravosť veliteľstva okupantov z r. 1968 spôsobila to, že obec Skalité neobsadili potomkovia okupantov z r. 1938.

Výročie vysvätenia Kalvárie je zdokumentované podrobne a presne v publikáciách vdp. R. Stencláka a sú aj pamätníci tejto udalosti. Je na škodu veci, že súbor kaplniek Kalvárie nie je verejne označený. Bolo by žiaduce pre súčasnosť a aj z historického hľadiska správne, aby mladší občania, príp. návštevníci obce našli na informačnej tabuli informácie o tom, kedy, na aký účel a s akým historickým odkazom bola Kalvária postavená, vrátane niektorých podrobností a zaujímavostí. Publikácie, ktoré sa tomu venujú, nie sú dostupné každému, najmä nie návštevníkovi obce.

Sedemdesiate druhé výročie okupácie časti obce Poľskom je spomienka na bezprecedentný akt agresie voči menšiemu, tiež slovanskému štátu v oblasti Kysúc, ako priamy dôsledok hanebného paktu mocných vtedajšieho sveta, ktorí z času na čas delia svet. Táto prax mocných tohto sveta sa používala oddávna a používa sa dodnes, ako je známe z nedávnej minulosti. Je a zostane spomienkou na agresívnu politiku vtedajších vládcov Poľska a ich ignoráciu medzinárodných zmlúv a dohôd, pošliapanie stáročia platných dohôd, na vážne narušenie dovtedy dobrých susedských vzťahov i na prikorie a potupenie národnej hrdosti a na skrivodlivosť, ktorej sa nám vtedy dostalo. Pripomeňme si preto, tak ako každý svojbytný národ, nielen pozitívne obdobia a výročia v našich dejinách týkajúcich sa celého štátu, ale aj tie trpké i tragické úseky našich dejín, ktoré zasiahli iba jeho menšiu časť. Nesmieme na ne zabudnúť, nie pre živienie pocitu odplaty, ale preto, aby sme sa z dejín poučili v zmysle dávno platného príslovia, „Historia – magistra vitae“, (História – učiteľka života), aby sme vedeli rozoznať, kto a o čom dnes hovorí a aký má úmysel. Aj v dnešnej dobe totiž jestvujú u našich národných susedov ľudia, skupiny ľudí, pre ktorých neplatí historické poučenie. Pod rúškom rôznych sympózií, cezhraničných združení a spolkov pod nálepkou EÚ a z jej fondov na spoluprácu ožívujú a pripomínajú svojim spoluobčanom „hrdinské“ činy svojich predkov a ich vlád, dodatočne ich podkúvajú „historickými“ argumentmi, ako to predtým robili iní „vedci“, ktorých „historické“ badania sa stali tézami agresívnej zahraničnej politiky voči

susedným štátom. Pripomeňme si preto niektorých, dnes už menej známych, vtedy však významných a dôležitých aktérov a ich, vôbec nie chvályhodnú, úlohu v tomto dejstve histórie strednej Európy i ich ďalšie osudy. Presvedčíme sa opäť o pravdivosti príslovia „svetská sláva – poľná tráva“.

Zámienkou pre tento postup z poľskej strany bol problém stanovenia hraníc najmä po r. 1918. Treba ho však ponímať v súvislostiach vývoja poľského štátu a neskôr ako súčasť problému česko-slovensko-poľských vzťahov. Ale myšlienky, ktoré sa stali podstatou spomínanej agresie a okupácie obce, sú ešte staršie.

Ukončenie 1. sv. vojny, známej aj ako veľká vojna, prinieslo zásadnú zmenu vo vzťahoch medzi národmi a štátmi na celom svete. Vojna sa síce odohrávala prevažne na území Európy, ale bojovalo sa aj v Afrike, Rusku, na oceánoch i na Blízkom východe. Jeho priebeh a dôsledky sa kruto zapísali do pamäti obyvateľov všetkých štátov, ktoré boli do tohto konfliktu zatiahnuté. V Európe sa do konfliktu nezapojili Španielsko, Švajčiarsko a škandinávské krajiny. Počas vojny bolo zmobilizovaných viac než 60 miliónov vojakov. Od jej vzniku, od 28. júla 1914 do 11. novembra 1918 zahynulo 10 mil. ľudí, 21 mil. bolo ranených a takmer 8 mil. nezvestných. Na území Slovenska prebiehali jediné boje, keď ruské vojská prenikli a obsadili východoslovenské mestá Bardejov, Svidník, Stropkov, Medzilaborce, Sninu a Humenné. V Európe nebola vari obec, ktorá by ľudskými stratami nebola dotknutá a obec Skalité nebola výnimkou.

Sprievodnými znakmi tejto globálnej tragédie boli aj hromadné násilné činy (vyvražďovanie Arménov, Sýrčanov, Grékov, spolu takmer 4 mil. ľudí), hlad a choroby (Belgicko, Rumunsko, Nemecko, Srbsko, Rakúsko, Rusko, takmer 5 mil. ľudí) a následná epidémia - španielska chrípka, ktorej padlo za obeť podľa odhadov od 6 do 20 mil. ľudí, pričom niektoré zdroje hovoria až o 40 mil.

O to väčšie boli očakávania viacerých národov v Európe. Česi sa zbavili rakúsko-nemeckého vplyvu, Slováci, tak ako iné slovanské národy, sa vymanili z tisícročné-ho uhorského zväzku, ale najmä takmer storočie trvajúceho a stále silnejšieho maďarského útlaku vo všetkých oblastiach života. Slobody sa dočkalo aj Poľsko, ktoré zaniklo po trojitom delení Poľska (1772–1795), vyše 120 rokov nejestvovalo a v r. 1918 bolo obnovené ako republika.

Predpokladalo sa, že v nových podmienkach budú novovzniknuté štáty, poučené hrôzami a dôsledkami vojny napriek rozdielnej úrovni hospodárstva a spoločenských vzťahov, žiť v zhode a a spolupráci aj s porazenými štátmi, predovšetkým šlo o Nemecko a Maďarsko. Nestalo sa tak. Vývoj v Európe začal byť zložitejší než sa očakávalo a garant Versaillskej dohody, Francúzsko, nezvládol svoju historickú úlohu, tak ako aj niekoľkokrát neskoršie.

Pri stanovovaní hraníc sa dovtedy používali dva princípy: historicky a etnický. V povojnovej Európe víťazné mocnosti použili aj kombináciu obidvoch princípov a tak vznikali štáty s početnými národnostnými menšinami. Týmto neblahým dedičstvom trpí Európa dodnes. Napriek nedobрым skúsenostiam z tohto obdobia tento kombinovaný princíp používajú mocnosti dodnes a, bohužiaľ, s rovnakým „úspechom“.

Dôsledky aplikácie tohto princípu, pri ktorom bolo možné manévrovať s prioritou, resp. mierou historicity alebo etnicity v tom či onom smere, nenechali na seba dlho čakať. Konfliktná situácia nastala aj na hranici česko-slovensko-poľskej. Výdatne k tomu prispeli i poľskí „prebudení vlastenci“, ktorí na základe niektorých poľských historikov a jazykovedcov z konca 19. a začiatku 20. stor. považovali obyvateľov severných oslíc Uhorska za potomkov poľských osadníkov z doby Boleslava I. Chrabrého.

*Pozn.: Boleslav I. Chrabrý (*967 – †17. júna 1025) od roku 992 poľské knieža. V roku 1025 sa nechal korunovať na poľského kráľa, ale bez súhlasu rímskeho cisára. Zomrel krátko po svojej korunovácii).*

Tieto tvrdenia určovali vývoj slovensko-poľských vzťahov vďaka silnej popularizácii v poľskej tlači, ktorá oddane sekundovala zahraničnej politike poľských vlád po 1. sv. vojne.

Ľšlo o hranice na Spiši, Orave a na Kysuciach. História slovensko-poľských vzťahov najmä na Spiši je podrobne opísaná v knihe M. Andráša Severné hranice Slovenska z r. 2007. Opisuje sa tu problematika celej severnej hranice a pomery v pohraničí od 1. sv. vojny až do r. 1948 aj s komentármi niektorých významnejších udalostí týkajúcich sa tejto oblasti až dodnes. V nej nás zaujímajú opisy situácie týkajúce sa našej obce, ale kvôli lepšiemu pochopeniu súvislostí spomenieme aj opisy situácie na Spiši, Orave a tiež na Těšínskom Sliezsku. Zoznámime sa s niektorými tam uvedenými faktami.

Spomínaní „prebudení vlastenci“, napr. R. Zawiliński (*1855 Brzeziny – †1932 Krakov), jazykovedec, pedagóg a etnograf,

autor jazykovedných a etnografických prác a gramatiky poľského jazyka pre stredné školy a synonymického slovníka; Ludomir Sawicki (*1884 Viedeň – †1964 Krakov), profesor Jagelonskej univerzity, geograf, cestovateľ, autor prác o Západných Karpatoch; Władysław Aleksander Semkowicz (*1878 Lvov – †1949 Krakov) – poľský historik, profesor na Jagelonskej univerzite, člen Poľskej akadémie vied, bádateľ a vydavateľ zdrojov histórie poľského stredoveku a ďalší, začali už dávnejšie pred vypuknutím 1. sv. vojny presvedčať poľskú verejnosť tvrdením, že obyvatelia pohraničia na slovenskej strane, ktorí hovoria dialektmi blízkymi poľštine, sú vlastne Poliaci. Táto skupina poľských vzdelancov, okrem serióznej vedeckej práce, sa vo vzťahu k Slovensku „naladila“ na rastúci poľský nacionalizmus, ktorý sa zrodil po viac ako stodvadsaťročnej neexistencii poľského štátu, keď už nežil žiadny svedok poľskej neschopnosti udržať si štát. Poľský nacionalizmus začal byť výdatne oživovaný predstavou veľkého Poľska a jeho významnej úlohy v minulosti v Európe. Podobné predstavy o minulej veľkosti a význame štátu sa začali po 1. sv. vojne začali prejavovať aj v iných štátoch Európy, v Taliansku, Nemecku, Maďarsku i Rusku, ktoré napokon všade, tak ako aj v Poľsku, vyústili do diktatúry.

Predtým spomínaná tzv. krakovská skupina svojimi „vedeckými“ tvrdeniami, ktorých základom bolo, že územia, na ktorých sa používajú nárečia príbuzné poľštine, sú poľské, položila základy akéhosi „katechizmu“ nárokov na územia okolitých štátov, „odborne“ nazývaných ako „revindikácia hraníc“. Téza, „kto hovorí nárečím príbuzným poľštine je Poliak“, posilnená vhodne vybranými a pertraktovanými dejepisnými údajmi, presvedčovala poľskú verejnosť o tom, že vybrané územia sú poľské. Povedomie o týchto územných nárokoch v rôznych podobách pretrvávajú v časti poľskej spoločnosti dodnes, a z času na čas sú oživované rafinovane organizovanými kultúrnymi, spoločenskými či vedeckými akciami i v rámci cezhraničnej spolupráce financovanej z prostriedkov Európskej únie.

Významnú úlohu v tom čase zohral časopis pre Poliakov v Uhorsku „Gazeta Podhalańska“, ktorá mala silnú podporu maďarských novinárov a politikov. Tí sa zišli na zjazde v r. 1914 v Liptovskom Sv. Mikuláši a vytvorili komisiu, ktorá mala zistiť, v ktorých severoslovenských obciach žijú Goralí, koľko z nich je celkom poslovenčených, koľko čiastočne a koľko z nich je ohrozených poslovenčením, a ktoré obce sú celkom poľské. Deň pred

vyhlásením Česko-slovenskej republiky, 27. októbra 1918 uverejnili tieto noviny zoznam „všetkých poľských dedín v Uhorsku“ s vyhlásením, že „Poľsko sa bude hlásiť o svoje deti v Uhorsku“, hoci Poľská republika bola vyhlásená až 11. novembra 1918.

Poľská politická moc vsadila aj na náboženskú kartu. V tomto svojom zámere začala využívať hlboko zakorenenú katolícku vieru obyvateľstva v severných obciach Slovenska. Poliaci sú tradične silno náboženským národom hlásiacim sa prevažne k rímskokatolíckemu náboženstvu. Snažili sa preto pasovať do roly ochrancov kresťanského ducha pred bezbožnosťou Čechov, ktorí pomocou novej republiky budú chcieť šíriť svoj ateizmus aj na Slovensko. Poliaci zámerne hovorili o Čechoch a českej ateistickej hrozbe, aj keď dobre vedeli, že vzniká Česko-Slovensko, a nie český štát. Potrebovali zvýšiť nedôveru obyvateľstva voči vláde v Prahe, ktoré by pod hrozbou ohrozenia svojej katolíckej identity hľadalo ochranu v poľskom národe, čo by znamenalo aj územné nároky na oblasti nimi obývané.

Poliaci, ktorí šírili tieto názory, získali na svoju stranu aj niektorých kňazov pôsobiacich na tomto území. Kňaza Ferdinanda Machaya z Jablonky, ktorý odsudzoval vznik Československa ako spojenie sa s neveriacim českým národom. Ten, so svojím bratom kňazom vo Veľkej Lipnici Karolom Machayom, kňazom v Orávke Martinom Jablonským, taktiež rodákom z Jablonky, kňazom v Malej Lipnici Jozefom Buroňom, rodákom z Pekelníka, kňazom vo Vyšnej Zubrici Jánom Maslákom, rodákom zo Suchej Hory a kňazom na Spiši Antonom Sikorom, rodákom z Jablonky sa rozhodli spojiť goralov a pripojiť obce obývané goralmi k Poľsku. Na tento účel Machay vydal výzvu „Do Polakow Spisza, Orawy i Czadczy“.

F. Machay okrem slova Božieho veľmi usilovne hlásal aj „hľadanie cesty do Poľska“. Spolu s niekoľkými gazdami zo severnej Oravy podpísal v novembri 1918 rezolúciu, v ktorej sa píše: „V našom susedstve vstáva z hrobu veľké, nezávislé, katolícke Poľsko. Poprosme ho, aby nás prijalo za svojich verných synov a my mu za to prisvieme náš život a našu zem“. Za svoju činnosť si na Slovensku vyslúžil pomenovanie renegát, iredentista a kolaborant. V Poľsku je považovaný za uvedomelého poľského Goralu na Slovensku. V rámci rôznych výročí je v Poľsku pripomínaný spolu s ostatnými protislovenskými aktérmi, ktorých činnosť spôsobovala napätie medzi štátmi.

Pozn.: *Ferdinand Machay, (*4. mája 1889 Jablonka, †31. júla 1967 Krakov). Študoval teológiu v Budapešti . V roku 1912 bol vysvätený za kňaza a slúžil ako kaplán vo farnostiach v Zázrivej a v Ružomberku, kde bol kaplánom u A. Hlinku. Od r. 1914 spolupracoval s redakciou „Gazeta Podhalańska“. Počas prvej svetovej vojny bol kaplánom v rakúsko-uhorskej armáde. Po vojne bol jedným z iniciátorov a aktívny účastník za pripojenie Oravy a Spiša a okolia Čadce k Poľsku. Bol členom výboru pre obranu Oravy, Spiša a Tešínska v poľskom národnom výbore v Paríži a poradcom poľskej vlády v týchto otázkach. Od roku 1937 pôsobil ako farár v Krakove. V roku 1938 ho prezident Mościcki vymenoval za senátora. Od 1944–1967 bol farárom v kostole Panny Márie v Krakove. Pochovaný je na cintoríne Salvador v Krakove. V Krakove bola pomenovaná po ňom ulica a odhalená pamätná tabuľa 16. októbra 2004. Od 2. júna 2006 je po ňom pomenovaná škola v Jablonke, obci na území Oravy pripojenom k Poľsku).*

Ak v prípade Oravy a Spiša poľskí „historici“ našli alebo na základe nejasných a neurčitých historických záznamov vyfabrikovali nejaké dôkazy o stanovení hraníc v minulosti a citovali „vhodné“ vybrané historické pramene, pričom iné necitovali vôbec, v prípade zabratia územia na Kysuciach sa prevažne opierali iba o nárečie používané tamojšími obyvateľmi, teda o jazyk.

F. Machay si položil rečnícku otázku o národnom povedomí slovenských goralov na Spiši a Orave. Doslova hovorí: „Takže jazyk, alebo presvedčenie má rozhodovať o príslušnosti k niektorému národu? Teória hovorí o jazyku, avšak život – bohužiaľ – tak často o presvedčení! Pre mňa sa táto vec javí byť jasnou a v podobných prípadoch nemajú riešiť spor veľké huby agitátorov, ale názor učených filológov. Mrzelo ma to a hnevalo tým viac, že medzi Slovákmi nenašiel sa ani jeden, ktorý by sa považoval za Poliaka. Aké to škaredé kvety vyrástli na poľskej lúke počas nevole.“

A ešte jedno svedectvo Machaya: „Usiloval som sa zo všetkých síl presvedčiť všetkých, že nás od Čechov, od ich republiky má odrádzať predovšetkým jazyk, to znamená naša poľskosť. Vysvetľoval som im, že katolícka viera je všeobecná pre každý národ, ale Poľsko je pre Poliakov. Zriedkakedy sa im tie moje vysvetlenia páčili, všimol som si dokonca, že sú do istého stupňa rozčarovaní. Keď som videl márnosť tohto môjho presvedčenia, aby totiž vieru nemiešali do politiky, keď máme taký ideálny nástroj na politický boj, to znamená národnú porobu, prestal som im hlásať svoje národné presvedčenie, keďže som jasne videl, že prenasledovanie katolíckej viery našich ľudí lepšie odháňalo od Čechov ako národnostný útlak.“

F. Machay zo svojho pôsobenia na Slovensku dobre poznal prípady arogantného vystupovania dosadených českých četníkov voči katolíckym veriacim a to využíval pri propagácii pripojenia severoslovenských území k Poľsku.

Na Kysuciach sa však nenašiel nikto, kto by sa bol považoval za Poliaka, resp. nie je to známe. Práve naopak. Svedčia o tom početné žiadosti a petície a aj návštevy delegácií z Oravy a Spiša u prezidenta Masaryka. Ten, hoci im prisľúbil nápravu spáchaných krívd, tak neurobil. Podporoval Benešovu myšlienku kompenzovať Poliakom nároky na Tešínsku. A zbytočné boli aj protesty amerických Slovákov v r. 1919 a memorandum česko-slovenskej vláde v r. 1923.

Situácia na dnešnom území Poľska počas a po 1. sv. vojne

Stav na dnešnom území Poľska bol po 1. sv. vojne chaotický. Ale už v tom čase badať kroky poľskej politickej reprezentácie smerujúce k územným ziskom. Počiatky týchto snáh sa však datujú ešte do obdobia pred 1. sv. vojnou. Výsledky týchto snáh a krokov významne poznačili vzťahy Poľska k susedným štátom, čo niekde a niekedy badať dodnes.

Územie bývalého Poľska bolo rozdelené na časti, ktoré patrili Nemecku, Rakúsko-Uhorsku a Rusku. Na nich vznikli viaceré nástupnícke štáty, ktoré usilovali o samostatnosť.

Poľské kráľovstvo

Poľské kráľovstvo (1916–1918), správne Regentské poľské kráľovstvo, bol satelitný štát vytvorený 5. novembra 1916 na dobytých územiach Ruského impéria obývaných poľským obyvateľstvom. Kráľ nebol zvolený, ale vládla trojčlenná regentská rada. Keď bola 11. novembra 1918 vyhlásená druhá poľská republika, poľské kráľovstvo definitívne zaniklo. Regentské poľské kráľovstvo vzniklo proklamáciou nemeckého a rakúsko-uhorského cisára na dobytých územiach. Územie tohto kráľovstva bolo rozdelené na dve časti, generálny guvernment Varšava ovládaný varšavským generálnym guvernérom za Nemecko (generál Hans von Beseler) a generálny guvernment Lublin ovládaný lublinským guvernérom za Rakúsko-Uhorsko (generál Karl Kuk). Totiž až do konca bojov na východnom fronte proti Rusku bojovali Poliáci pod nemeckým a rakúsko-uhorským velením.

Regentská rada 7. októbra 1918 deklarovala nezávislosť Poľska od centrálnych mocností. Štátna rada bola rozpustená a bol zvolaný Sejm. Regentská rada zbavila varšavského generálneho guvernéra Hansa von Beselera moci nad poľským vojskom a 25. 10. 1918 bola ustanovená vláda Józefa Świeżyńskiego. 11. 11. 1918 Józef Piłsudski prevzal vojenskú moc z rúk Regentskej rady vo Varšave a 14. 11. 1918 prevzal aj civilnú moc. Regentská rada i

Dočasná ľudová vláda Poľskej republiky sa samy rozpustili a odovzdali moc J. Piłsudskému ako vodcovi. V období od jesene 1917 do jesene 1918 sa vystriedalo pri moci päť vlád.

Lemko-rusínska republika

Lemko-rusínska republika bol malý haličský štát, vytvorený 5. decembra 1918 po rozpade Rakúsko-Uhorska. Ako pro-ruský orientovaná krajina sa chcela táto republika spojiť s Ruskom alebo Ukrajinou. V marci 1919 boli čelní predstavitelia republiky (medzi nimi i Jurczakiewicz a Kaczmarczyk) uväznení. Súd v Nowom Sączu ich síce oslobodil, ale aj tak snahy o udržanie stability republiky skončili neúspechom. Osud republiky bol definitívne spečatený uzatvorením Saint-Germainskej zmluvy, ktorá prideliť túto republiku (a celú Halič) Poľsku.

Ukrajinská ľudová republika

Ukrajinská národná republika (UNR) bola väčšou z dvoch ukrajinských republík, ktoré vznikli po 1. svetovej vojne a Októbrovej revolúcii. Existovala od 17. marca 1917 do februára 1919, keď bola obsadená Červenou armádou. Počas jej existencie mala týchto prezidentov: 1917–1918 Mychajlov Hruševskij, 1918–1919 Volodymyr Vynnyčenko, 1919 Symon Petljura. Neskôr v exile boli jej prezidentmi: 1926–1954 Andrij Livyckij, 1954–1965 Stepan Vytvyckij, 1965–1989 Mykola Livyckij, 1989–1992 Mykola Plavjuk.

Haličská sovietska socialistická republika

Haličská sovietska socialistická republika bol štátny útvar, ktorý vznikol na území Haliče dobytým Červenou armádou pri poľsko-sovietskej vojne v r. 1920. Republika bola založená a riadená Haličským revolučným výborom (Galrevkom), provizórnu vládou pod taktovkou sovietskeho Ruska. Hlavným mestom bol Tarnopol, kde výbor zasadal. Predstaviteľom tejto republiky bol predseda Galrevkomu Vladimir Zatonckij. Už v septembri 1920 však bola Červená armáda vytlačená z územia Haliče a sovietska republika zanikla. Rižským mierom z roku 1921 bola potom pripojená k Poľsku.

Litva

Počas 1. sv. vojny bolo územie Litvy obsadené cisárskym Nemeckom. Nemecká generalita presadzovala anexiu územia Litvy, ale 3. marca 1918 podpísala sovietska delegácia v Breste mier s Nemeckom a v ňom sa vzdala veľkého územia, do ktorého patrila i Litva. Po rozpade cárskej ríše sa Litva osamostatnila, ale mala napäté vzťahy s Poľskom, ktoré obsadilo územie v okolí mesta Vilnius, ktoré bolo Litvou považované za hlavné mesto. Hlavným mestom Litvy sa preto na istý čas stal Kaunas. Litva získala v r. 1923 anexiou prístav Klaipėda.

Druhá Poľska republika

Druhá Poľska republika bol štátny útvar, ktorý existoval v r. 1918–1939.

Poľska republika vznikla 123 rokov po zániku zvrchovaného poľského štátu. V prvých rokoch svojej existencie sa druhá republika snažila presadiť svoje územné nároky a stanoviť svoje hranice, čo viedlo k napätiu so všetkými okolitými štátmi s výnimkou Rumunska a aj k niekoľkým vojnám (predovšetkým k rusko-poľskej vojne). Poľska republika bola parlamentnou republikou, ale kvôli nechote poľských politických strán sa dohodnúť, národnému napätiu a hospodárskym ťažkostiam boli poľské vlády veľmi nestabilné. Maršal J. Piłsudski reputáciu parlamentnej reprezentatívnej demokracie, ktorú nazýval „sejmokraciou“, ešte viac podrýval, čím získaval podporu pre puč v máji 1926 a pre vojenskú diktatúru, ktorá viedla k politickej i národnostnej perzekúcii a potláčaniu demokratických princípov a práv. Druhá Poľska republika zanikla po nemeckej a sovietskej invázii do Poľska v septembri 1939.

J. Piłsudski v 1. svetovej vojne bojoval na strane Rakúsko-Uhorska proti Rusku. Koncom vojny začal bojovať aj proti Nemecku. Piłsudski sa stal dočasnou hlavou štátu a hlavným veliteľom vojsk. V tomto období bol najdôležitejším poľským politikom, vládol v podstate ako diktátor, ovplyvňoval zloženie vlád a viedol zahraničnú politiku.

Pozn.: *Józef Piłsudski (*5. decembra 1867 Zulów, Litva – † 12 mája 1935 Varšava). V čase poľsko-sovietskej vojny v auguste 1920 velil poľskej armáde v bitke pri Varšave. Vojna sa z vojenského hľadiska skončila poľským víťazstvom, bola však politickou porážkou Piłsudského. Chcel totiž, aby vznikla nezávislá Litva, Bielorusko a Ukrajina, ktoré by oddelili Poľsko od Sovietskeho zväzu. Po neúspechu tohto plánu Piłsudskému okresali právomoci, čo potvrdila aj prvá ústava nezávislého Poľska z roku 1921. Piłsudski nechcel plniť len reprezentačné úlohy, a preto sa v roku 1923 vzdal všetkých štátnych funkcií. Do politiky sa vrátil v roku 1926, keď viedol štátny prevrat. Jeho dôvodom bola „anarchia a zvrhlosť parlamentného systému“. Za osem rokov po svojom vzniku malo Poľsko 12 vlád.*

Odtedy sa J. Piłsudski stal viac-menej diktátorom, hoci formálne neprevzal žiadnu funkciu (len v rokoch 1926 – 1928 a pár mesiacov v roku 1930 viedol vládu). Bol zástancom silného štátu, v ktorom sú obmedzené právomoci parlamentu a politických strán. Tieto myšlienky sa premietli

do novej ústavy z roku 1935, ktorá zaviedla v Poľsku prezidentský systém. V období komunizmu predstavovali Piłsudského hlavne v negatívnom svetle. Po roku 1989 po ňom vo väčšine poľských miest pomenovali ulice a školy a postavili mu pomníky.

V pohraničných oblastiach Poľska susediacich so Slovenskom MUDr. Jan Bednarski ako predseda Národnej rady v Novom Targu nariadil 7. novembra 1918 odvody v celom Podhalí. Do 18. novembra 1918 bola obsadená Babia hora s prilahlými obcami. Poľské vojsko vniklo do Oravskej Polhory a pri streľbe do ľudí, ktorí im bránili pri rabovaní a vývoze potravín a iného tovaru z obchodov a židovských krčiem, ťažko zranili niekoľkých občanov a zabili jednu ženu.

Rozhodujúcu úlohu v tom čase zohral Tatranský spolok (Towarzystwo Tatrzańskie), ktorý už začiatkom novembra 1918 vypracoval Memorandum pre Mierovú konferenciu v Paríži, kde sa hovorilo o záujme pripojiť územie Horného Uhorska k Poľsku. V Krakove sa 23. novembra 1918 konala veľká konferencia za účasti W. Semmkowicza, R. Zawilińskiego, Ludomira Sawického a ďalších. Z nej bol vyslaný do Varšavy F. Machay, aby informoval poľskú vládu o jej záveroch. Tu zistil, že už jestvujú vojenské plány na obsadenie Spiša. 11. decembra poľské vojsko vtrhlo na Spiš a preniklo cez popradskú dolinu až do Kežmarku. Potom sa však pred prichádzajúcim česko-slovenským vojskom stiahlo. 20. decembra poľské vojsko opäť vtrhlo na Spiš, tentoraz v smere na Spišskú Starú Ves a Javorinu. Došlo k bojovému stretu česko-slovenských a poľských jednotiek, ale obeť neboli. Na rokovaní v Poprade sa dohodla demarkačná línia. V tom istom čase česko-slovenské vojsko obsadilo aj Oravu, ale v poľských rukách zostali viaceré dediny trstenského okresu až do 13. januára 1919, keď na príkaz Dohody sa museli poľské jednotky stiahnuť na pôvodnú uhorsko-poľskú hranicu.

Situácia na Orave i na Kysuciach bola podobná. V obecnej kronike Skalitého je záznam o opakovanom vniknutí poľského vojska do obce. 14. januára 1919 vtrhli poľskí vojaci na územie obce a odviekli dobytok a ukradli ľuďom šatstvo. O týždeň nato poľskí vojaci opäť prekročili hranicu a poškodili železničnú trať pri štátnej hranici. 1. februára sa táto záškodnícka činnosť zopakovala. Na odpor sa však už postavili miestni četníci a spolu s vojakmi z Čadce zatlačili votrelcov za hranicu. Lúpežný prepád obyvateľstva obce však

Poliaci ešte raz zopakovali v marci 1919. Potom sa tieto nájazdy už neopakovali.

Územné požiadavky Poľska

Rozhodnutie Rady vyslancov z 28. júla 1920 o hraničnom spore Československa a Poľska o severných hraniciach Slovenska, ktorým Poľsku pripadlo 12 oravských a 13 spišských obcí, neuspokojilo poľské územné nároky.

Poľské plány so Slovenskom sa v rokoch 1920–1938 menili tak, ako dochádzalo k zmenám v poľskej zahranično-politickej koncepcii. Počas celého obdobia predmníchovskej republiky sa Poľsko nevzdávalo svojich pôvodných územných nárokov voči Slovensku. Podhubie na tzv. „revindikáciu hraníc“ bolo činnosťou tzv. „krakovskej skupiny“ pripravené už predtým, tak sa čakalo na vhodný začiatok realizácie.

Tá nastala po mníchovskom diktáte, ako výsledku konferencie 29. – 30. septembra 1938v Mníchove. O poľských požiadavkách voči Slovensku bolo vždy vopred informované Nemecko. Ale už 24. septembra 1938, teda ešte pred zvolaním Mníchovskej konferencie nemecký vyslanec vo Varšave oznámil, že „Poľsko prichádza s novými požiadavkami voči Československu, t.j. na východ a západ od Zakopaného v okresoch Orava a Spiš“.

Po vyhlásení autonómie Slovenska, 6. októbra 1938, poľská vláda vzniesla voči Československu územné požiadavky na slovenské územie v oblasti Vysokých Tatier, Oravy, Čadce a Spiša a v Poľsku sa začala silná propagandistická kampaň za revíziu severných hraníc Slovenska. Na čele tejto kampane stálo opäť krakovské centrum a W. Semkowicz, profesor histórie na Jagellonskej univerzite v Krakove. Do tejto kampane sa aktívne zapojil Felix Gwiżdż, poslanec a predseda Spoločnosti priateľov Slovákov, W. Milewski, tajomník Poľskej tatranskej spoločnosti, F. Machay, jeden z hlavných propagátorov slovenskej iredenty v Poľsku, Výbor pre pomoc Spišu, Orave a Kysuciam a Výbor zjednotených Poliakov na Orave. Poľská tlač a rozhlas požadovali pripojenie územia severne od Čadce o rozlohe asi 150 km², na Orave 750 km², na Spiši 1599 km² – celé okresy Spišská Stará Ves, Kežmarok a Stará Ľubovňa, čo celkom predstavovalo rozlohu asi 2400 km² a 120 tisíc obyvateľov.

Tlak na Česko-Slovensko sa v období tzv. druhej republiky, t. j. od 30. septembra 1938 do 14. marca 1939, narastal. 2. novembra 1938 sa uskutočnila Viedenská arbitráž a Česko-Slovensko prišlo o ďalšie územie. Anglicko a Francúzsko sa vopred vzdali nároku na zasahovanie do tohto problému a tak rozhodli zástupcovia Nemecka a Talianska.

Koncom septembra 1938 Poľsko vypovedalo platnosť vzájomnej dohody z roku 1925, ktorá upravovala štátne hranice a ultimatívne žiadalo okamžité odstúpenie Těšínska a uskutočnenie plebiscitu v severoslovenských oblastiach. Od 23. septembra do druhej tretiny októbra poľská strana dokonca uskutočňovala diverzné akcie na Zaolží, ktorých výsledkom boli traja mŕtvi, 14 ranených a 30 zatknutých osôb. Na „porciovanie“ Československa v Mníchove Poľsko opäť zareagovalo a pod hrozbou vojny žiadalo okamžité stiahnutie československého vojska a polície z Těšínska, úplnú evakuáciu určeného územia do 24 hodín a dokončenie celej evakuácie do 10 dní. Na rozmyslenie mala československá vláda 12 hodín, pričom jej bolo naznačené, že v blízkosti hraníc sa už skoncentroval potrebný počet divízií.

Po Těšínsku obrátila poľská vláda svoju pozornosť na severné Slovensko. Bolo to práve v čase, keď Slovensko prichádzalo o svoje územia na juhu, kde sa snažilo ukrojiť si svoj kúsok z „mníchovského koláča“ aj Maďarsko. Dňa 25. októbra 1938 predložil poľský konzul bratislavskej vláde požiadavky zhrnuté do šiestich bodov, ktoré sa týkali slovenského územia obývaného približne 6000 obyvateľmi v drvine väčšine slovenskej národnosti. Keď bratislavská vláda túto nótu odmietla, poľský veľvyslanec K. Pappé pohrozil, že ak do 31. októbra nedostane kladnú odpoveď, použije Poľsko „najostrejšie prostriedky“. Česko-Slovensko tak pod hrozbou použitia sily po druhýkrát ustúpilo poľskému diktátu. Na zásah na severnom Slovensku bol pritom okrem iného pripravená aj 50-člená bojová skupina vycvičená na diverzné akcie pri Związku Górali Spisza i Orawy v Novom Targu, pod vedením F. Machaya, ktorá bola neskôr použitá pri diverzných akciách na Podkarpatskej Rusi. Pri obsadzovaní územia severného Slovenska došlo k viacerým ozbrojeným zrážkam. V čadčianskej oblasti došlo 25. novembra k urputným delostreleckým a guľometným súbojom s použitím bombardérov, ktorých výsledkom boli dvaja zabití a desiatí ranených na poľskej a štyria zabití a štrnásť ranených na česko-slovenskej strane. Ďalšia prestrelka sa odohrala pri obci Čierne, kde bolo zajatých sedem česko-slovenských vojakov. O dva dni neskôr sa striedalo v Ždiari, čoho výsledkom bol jeden mŕtvy a jeden ranený poľský vojak.

Poľská propaganda zámerne ignorovala údaje československej štatistiky o národnostnom zložení obyvateľov. Uvádžala iba dôkazy o jazykovej príbuznosti nárečí s poľštinou a požiadavku revízie hraníc interpretovala ako odčinenie krivdy spôsobenej Poľsku po prvej svetovej vojne rozhodnutím veľmocí. Poľská vláda odovzdala svoje územné požiadavky 25. novembra 1938 najprv slovenskej autonómnej vláde

a potom aj pražskej vláde, ktorú nemohla obísť, lebo iba ona mala právomoc rozhodovať o týchto otázkach.

Postoj Poľska od septembra do konca roku 1938 voči Česko-Slovensku a v rámci neho i autonómnemu Slovensku bol teda vyslovene nepriateľský a v podstate napomáhal Hitlerovi k napĺňaniu jeho predstáv o budúcom usporiadaní Európy.

Začiatok a priebeh okupácie

Leto a jeseň 1938 v Skalitom boli horúce. Vzhľadom na zhoršujúcu sa medzinárodnú situáciu už 21. mája nastúpili do služby na hranici vojaci SOŠ (Stráž obrany štátu). Prevratné zmeny odštartovala Mníchovská dohoda. 6. októbra bola v Žiline vyhlásená autonómia Slovenska. Zo Skalitého boli tam vypravené preplnené vlaky. V tom čase bola v Skalitom založená Hlinkova garda. Jej veliteľom sa stal Dominik Časnocha Mikš. 16. októbra sa v Čadci konala manifestácia na podporu slovenskej vlády. Česko-slovenská vláda vymenovala v polovici októbra komisiu, ktorá mala rokovať s Poliakmi o územných požiadavkách. Keď poľský veľvyslanec K. Papée oznámil poľské územné požiadavky, konala sa v Čadci protestná manifestácia proti pripojeniu územia k Poľsku, na ktorej sa zúčastnilo (ako sa uvádza v kronike železničnej stanice) množstvo občanov.

*Pozn.: Kazimierz Papée (*10. januára 1889 Lvov, † 1972 Rím). Vyštudoval právo na Jagelonskej univerzite. V 1.sv. vojne slúžil v poľských légiách. Po skončení vojny a vzniku Poľskej republiky nastúpil na ministerstvo zahraničných vecí. Neskôr pracoval na poľských veľvyslanectvách v Holandsku, Nemecku, Dánsku, Turecku. Neskôr sa stal poľským generálnym komisarom v slobodnom meste Gdaňsk. V r. 1938 sa stal veľvyslancom v Prahe. V r. 1939 bol vymenovaný za vyslanca 2. Poľskej republiky vo Vatikáne po incidente, keď minister zahraničných vecí J. Beck nebol prijatý na audiencii u pápeža. K. Papée bol považovaný za najviac problémového vyslanca u Svätej stolice. Do konca svojho života zotrval na svojich, už dávno nereálnych politických predstavách. Sídliť v budove, ktorú honosne označil „Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej przy Stolicy Apostolskiej“. Túto jeho podivnú misiu subvencovala americká katolícka organizácia a vláda Veľkej Británie až do oficiálneho uznania hraníc na Odre a Nise na mierovej konferencii v Helsinkách v r. 1970. Zomrel v zabudnutí v malom byte na periférii Ríma 15. októbra 1972.*

Poľská vláda využila odpor a protesty obyvateľstva proti zabratiu územia, najmä v okresoch Čadca a Dolný Kubín a 25. novembra 1938 o 13:00 hod. zaslala česko-slovenskej vláde nótu, v ktorej oznámila, že z dôvodov incidentov, ktoré znemožnili prácu delimitačnej komisie, pokračovanie

delimitačných prác zabezpečí poľské vojsko, ktoré do 12:00 hod. 27.novembra 1938 obsadí všetky úseky navrhnuté na delimitáciu.

Vojenská operácia sa však uskutočnila už v ten deň, 25. novembra 1938 v oblasti Čadce a 27. novembra v oblasti Oravy, Spiša a Pienin. Rozkaz obsadiť územie podliehajúce delimitácii v čadčianskej oblasti vydal v noci 25.novembra 1938 šéf poľského generálneho štábu gen. W. Stachiewicz po dohode s hlavným veliteľom armády maršalom E. Śmigłym-Rydz. Po dohode s ním veliteľ operačnej skupiny ”Śląsk” gen. W. Bortnowski určil na vykonanie bojovej operácie útvár priradený pod velenie plk. M. Bołtucia. Počas bojov na poľskej strane padli 2 vojaci a ďalší 10 boli zranení. Česko-slovenská strana priznala oficiálne 4 zabitých a 14 ranených.

*Pozn.: Edward Śmigły-Rydz (*11. marca 1886 Brzeżany, východná Halič, †2. februára 1941 Varšava), vojak a politik, maršal, vymenovaný za Vodcu. V r. 1911 absolvoval školu dôstojníkov v zálohe vo Viedni a v r. 1912kurz pre vyšších dôstojníkov. Pridal sa k Pilsudskému a stal sa jeho obľúbencom. Po vypuknutí 1. sv. vojny bol zmobilizovaný a v máji 1915 sa stal podplukovníkom. V r. 1917 odmietol prísahu nemeckému veleniu armády a bol daný k dispozícii rakúsko-uhorskej armáde. Simuloval ochorenie, aby nemusel nastúpiť do armády. Po vzniku Poľskej republiky sa stal v zastúpení Pilsudského, ktorý bol väznený v Nemecku, ministrom obrany. Po smrti Pilsudského v r. 1935 bol vymenovaný za generálneho inšpektora ozbrojených síl a v r. 1936 za maršala. Pred porážkou Poľska r. 1939 ušiel do Rumunska, kde bol internovaný. V r. 1941 z internácie ušiel a cez Maďarsko a Slovensko sa tajne vrátil do Poľska. Okolnosti jeho smrti nie sú celkom jasné. Jeden zdroj tvrdí, že zomrel 2. decembra na infarkt, iný zdroj tvrdí, že ho zajala poľská Armia Krajowa (ozbrojená zložka hnutia odporu pred a počas 2. sv. vojny) v novembri 1941) a väznila ho v neľudských podmienkach. Údajne zomrel v Otwocku 3. augusta 1942. Hrob s jeho menom sa nachádza na cintoríne v Powązkach vo Varšave.*

Niektorými historikmi v Poľsku býva obviňovaný: z fašizácie štátu, nesprávneho postupu vo veci obsadenia Těšínska, čím napomohol Hitlerovi v jeho agresívnej politike, zle organizovanej obrane Poľska voči Nemecku, presadzovania svojich obľúbencov do veliteľských funkcií a násilného odstraňovaní svojich politických protivníkov, opustenia bojujúcej armády 19. septembra 1939, deň po tom, ako Sovietsky zväz začal obsadzovať Poľsko. Jeho osobné zápisky a dôležité dokumenty sa stratili po vražde jeho manželky v r. 1951 v Nice vo Francúzsku.

Druhá fáza operácie sa uskutočnila 27. novembra 1938, keď 10. brigáda motorizovaného jazdectva, ktorej velil plk. S. Maczek, začala obsadzovať obce na Orave, Spiši a v Pieninách. Počas tejto akcie došlo k ďalšiemu ozbrojenému incidentu na Príslope nad Ždiarom. Zahynul tu poľský dôstojník mjr. S. Rago a 13. januára 1939 zomrel na následky zranení kaprál H. Oleksowicz. Nedočkavosť poľskej vlády spôsobila zbytočné straty na ľudských životoch, lebo práca delimitačnej komisie nebola dokončená a pokračovala, a príslušná medzisháttna dohoda bola podpísaná 1. decembra 1938 v Zakopanom.

Zaujímavosťou je, že 10. septembra 1938 navštívil obec Skalité Dr. Karol Kmeťko, nitriansky biskup a 14. novembra 1938 navštívil obec Pavol Čarnogurský, prednosta ministerstva ľudového školstva Slovenskej republiky. Z načasovania návštevy sa dá usúdiť, aj keď záznamy o účelu návštevy sa nepodarilo nájsť (pravdepodobne ani nejestvujú), že išlo o prípravu farnosti a školstva na existenciu v okupačnej zóne. Nasvedčuje tomu aj fakt, že P. Čarnogurský bol členom rozhraničovacej komisie a výsledok práce komisie mu bol dostatočne známy.

A tak naša obec, stáročia nedotknutá mocenskými zámermi vládcov, sa stala necelé dva mesiace po podpísaní mníchovskej dohody obskúrnymi politikmi tej doby, jedným z miest realizácie jej dôsledkov. 25. novembra bol piatok, pre Skalitčanov pokojný jesenný pracovný deň. Ako nenásytné kobylky zliezali po úbočiach od poľskej hranice poľskí vojaci, ktorí pešo, ktorí na bicykloch, a začali obsadzovať časť obce. Zabratý bol areál celej železničnej stanice. Obec bola obsadená bez strát na ľudských životoch. Zato na hranici s obcou Čierne a Svrčinovec sa bojovalo. Prekvapivá bola nedočkavosť, s akou Poľsko obsadzovalo územie, ktoré i tak malo byť o niekoľko dní odovzdané podľa dohody a bez zbytočných ľudských obetí. Česko-slovenské vojsko v obci sa osadilo na kopci Krížne a na Lieskovej. Za dohodnutú okupačnú hranicu sa Poliaci neodvážili. Na oslavu „dobyťého územia“ krúžili nad nim poľské vojenské lietadlá.

Okupáciou časti obce však vznikli jej i občanom nemalé problémy. Okupačná hranica v obci bola od katastrálnej hranice s obcou Čierne vytýčená v priekope popri trati až na Serafinov. Pretože bola vyznačená klkmi slamy na koloch, ľudia ju nazvali „slamenou hranicou“. Iba v priesotore železničnej stanice šla od výhybkárskeho domčeka na čadčianskom zhlaví, priekopou popri ceste až k železničnému priechodu Do Vraniaka. Poliaci teda obsadili celú miestnu časť Kolóniu, všetky výhybkárske a strážne domčeky povedľa trate, točňu, výhrevňu a staničné sklady. Prvým počínom Poliakov bolo hľadanie

Čechov. Nevraživosť voči nim bola vyhrotená poľskou tlačou po rozporoch medzi ministrom E. Benešom a J. Beckom po rokovaníach o územných požiadavkách.

Prevádzka na železničnej stanici bola zastavená. Stanica bola evakuovaná na príkaz dopravných kontrolórov Zelného a Kolára do Čadce. Správca stanice Josef Fingrál opustil stanicu a zostal tam traja zamestnanci, Pavol Ramšák, Jozef Čanecký a vlakvedúci Jendrzeczak, ktorý sa dobrovoľne dal do služieb PKP a ten aj odovzdával stanicu Poliakom. Niekoľko zamestnancov prišlo o prácu. Ďalších niekoľko desiatok občanov prišlo o prácu v dôsledku obsadenia územia Tešínska, či už železničiarov alebo robotníkov v železniariach alebo iných firmách na Ostravsku. Zo dňa na deň však nemohlo ísť do práce okolo tristo železničiarov, niekoľko desiatok študentov Meštianskej školy v Čadci a gymnázií v Žiline.

Doprava do Poľska po železnici bola otvorená 9. januára 1939. Poľskí a česko-slovenskí železničiari vykonávali spoločne službu v Čadci, ktorá bola pohraničnou a výmennou stanicou v smere na Bohumín a aj v smere na Zvarďoň. PKP tu zriadili svoju služobňu, ktorá fungovala až do 26. augusta 1939, keď do Čadce prišlo nemecké vojsko a personál internovalo.

Počas okupácie musela byť zastavená aj prevádzka drevárskej firmy Tatarka a spol., ktorá využívala skladisko dreva na železničnej stanici, v ktorej tiež niekoľko ľudí prišlo o prácu.

Cestujúci posledného vlaku vypraveného z Čadce do Skalitého zažili dramatickú cestu. Na trati z Čierneho do Skalitého začali na vlak strieľať poľskí vojaci. Cestujúci žiadali strojvodcu, aby ich vlak dopravil do Skalitého, ale vojaci vlak zastavili a všetci museli vystúpiť. Počas osobnej prehliadky sa strojvodcovi motorového vozňa č. M 120.415 Jánovi Hríbovi podarilo utiecť napriek tomu, že vojaci naňho strieľali. Nechal však vlak odbrzdený a ten sa po vystúpení cestujúcich dal do pohybu a samospádom sa dostal až do Čadce, kde ho zastavili.

Neobyčajne sa sťažilo cestovanie pre ľudí zo „slovenskej strany“ do Čadce. ČSD (Česko-slovenské štátne dráhy) zriadili preto autobusovú linku Čadca – Skalité Serafinov. Slúžila aj pre Čierne a Svrčinovec, lebo cesta v celej dĺžke zostala na slovenskom území. Autobusy stávali pred tzv. Zifferovým domom, č. 375.

Aj keď okupačný režim považovali správa, krátko po etablovaní sa, zaregistrovali všetkých majiteľov bicyklov. Cesta zostala na slovenskej strane a na „poľskej strane“ neviedla od miestnej časti U Kepusa až po Zvarďoň súběžná poľná

cesta. Ak teda občania na tej strane sa chceli dostať k susedom, museli prejsť buď cez polia, alebo prejsť cez určené priechody na cestu, po nej k ďalšiemu priechodu. Tých bolo šesť, neskôr, v r. 1939 pribudli ďalšie štyri. Používali sa pri poľnohospodárskych prácach, lebo niektorí občania mali role za „slamenou hranicou“, pri návšteve škôl a kostola. To využívali najmä deti, ktoré naďalej chodili do škôl na slovenskej strane do doby, keď okupačná správa zakročila a deti museli navštevovať poľské školy.

V Kolónii v dome č. 2 bola zriadená „Publiczna Szkoła Powszechna“ ako dvojtriedna škola. Riaditeľom sa stal Józef Matusik a vyučovali tu aj ďalší poľskí učitelia, napr. Stłasiński, ktorí dochádzal z Rajcze. Ďalšia trieda bola údajne zriadená v budove železničnej zástavky na Serafinove. Po okupácii obce Poľskom v Obcejnej škole v Ústredí zostalo 147 žiakov, za okupačnou hranicou zostalo 156 žiakov; z Prostrednej školy na okupovanom území zostalo 37 žiakov. Triedy museli byť redukované. Učitelia, ktorí bývali v podnámje za „slamenou hranicou“, sa presťahovali a ich stav sa redukoval. Presťahovali sa aj niektoré rodiny, príp. ich časť, najmä tých žiakov, ktorí chodili do vyšších škôl. V Kolónii bol zriadený aj „akýsi poľský obecný úrad“. Starostom sa stal Ondrej Zoň (1891-1971). Podľa pamätníkov nosil pečiatku so sebou a úradoval všade, kde bolo treba. Tu bolo zriadené aj oddelenie pohraničnej stráže, tzv. „placówka“. Jej veliteľom sa stal Czesław Bieliński, ktorý tu býval aj so ženou a deťmi. Padol pri ústupe pred nemeckou armádou, keď postupovala na Poľsko 1. septembra 1939.

Pretože kostol v Skalitom bol na slovenskej strane, ľudia z obidvoch častí obce ho navštevovali. Poľská cirkevná administratíva ponechala dočasne správu farností okupovaných obcí ich doterajším administrátorom. Poľský episkopát neodsúdil násilnú okupáciu slovenských obcí, práve naopak, v krátkom čase sa snažil zaviesť výučbu náboženstva a cirkevné obrady v poľskom jazyku. I za cenu toho, že náboženstvo v školách v okupovaných obciach učili laici. Okupované časti obcí pričlenili do tešínskeho dekanátu až napokon, dva a pol mesiaca pred skončením okupácie pre ne zriadili farnosť vo Svrčinovci napriek tomu, že tamojší kostol ešte nebol vysvätený. Nie sú však známe prípady, že by sobáše, krsty či pohreby odbavoval poľský farár. Ľudia vždy našli spôsob, aj vďaka miernemu režimu na „slamenej hranici“, aby sa obrady vykonali v kostoloch na slovenskej strane.

Na slovenskej strane musel byť zriadený nový poštový úrad (dovtedy bol V Kolónii) a žandárska stanica, ktorá bola na čas evakuovaná do Čadce, bola zriadená v dome F. Olivku.

Nepodarilo sa však hodnoverne zistiť, či za „slamenou hranicou“ bol obchod a krčma, resp. kam chodili Skalitčania z okupovanej časti obce do krčmy, keď všetky zostali na slovenskej strane.

Nie sú známe žiadne väčšie incidenty na „slamenej hranici“. Drobné problémy súvisiace s poľnohospodárskymi prácami si podľa pamätníkov veľmi rýchlo vybavili najmä naše matky a babky vybavené „príslušným“ náradím, kosami, vidlami, hrablami či motykami. S nimi sa vraj poľskí vojaci radšej ani nepúšťali do reči. Tolerancii našich predkov sa zrejme prispôbili aj Poliaci, veď na slovenskej strane bol aj rezervoár vody, ktorý zásoboval vodné žeravy pre parné rušne a celú železničnú stanicu a takisto aj zdroj pitnej vody pre Kolóniu a železničnú stanicu bol na slovenskej strane. Obidve strany sa tak vyhli mnohým nepríjemným následkom. Poliaci zrejme verili, že toto je iba dočasný stav a že časom sa im podarí naplniť pôvodný zámer, sen o tom, že spoločná hranica s Maďarskom bude „biela voda“ (Váh). Veď ich vodcovia, o. i. J. Pilsudski a J. Beck splietali tieto intrigy na medzinárodnej politickej scéne už od r. 1918, keď sa po 123 rokoch Poľsko opäť objavilo na scéne sveta ako republika. Ich priateľstvo s Maďarmi vyjadruje aj heslo z tej doby: „Polak Węgier dwa bratanki, jak do szable tak do szklanki“.

Naši ľudia tiež verili, že tento absurdný stav, ktorí vytvorili Poliaci, títo „špecialisti“ na delenie obcí, miest a území podľa potreby, nebude dlho trvať. A ich očakávanie sa čoskoro naplnilo.

Treba spomenúť ešte jednu významnú udalosť z r. 1939. Vyhlásenie samostatnosti Slovenska 14. marca 1939. Tomu predchádzalo rozhodnutie pražskej ministerskej rady zo dňa 8. marca 1939, ktorá sa rozhodla zaviesť na Slovensku radikálne zmeny. Prezident republiky Emil Hácha rozhodol o odvolaní štyroch ministrov autonómnej vlády Slovenska na čele s Jozefom Tisom v neskorých nočných hodinách vo štvrtok 9. marca 1939. Súbežne bol vydaný rozkaz o dislokovaní vojenských a četníckych posíl na Slovensko a koordinácii ich postupu s tu pôsobiacimi jednotkami československej armády.

V tom čase boli veliteľmi česko-slovenskej armády na Slovensku div. gen. Ondřej Mězl na východe a div. gen. Bedřich Homola v jeho centrálnej časti, ktorí podliehali div. gen. Hugovi Vojtovi, najvyššiemu vojenskému veliteľovi Slovenska aj Podkarpatskej Rusi (majúcemu v kompetencii aj severozápadné Slovensko), a ten bol za splnenie rozkazu zodpovedný arm. gen. Janovi Syrovému a dr. Emilovi Háchovi, najvyšším vojenským a štátnym predstaviteľom Česko-Slovenska. Títo zboroví velitelia vyhlásili 9. marca stanné

právo. Používanie označenia Homolov puč nie je teda presné. Toto obdobie v Skalitom nemalo prakticky žiadne dôsledky. Veliteľ finančnej stráže bol členom Hlinkovej gardy, takže sa táto udalosť prešla bez väčšieho ohlasu.

*Pozn.: Div. gen. Bedřich Homola (*2.6.1887 Běleč, †5.1.1943 Berlín). 14.3.1939 ušiel do Čiech. Na Silvestra 1941 bol zrejme zrazený a chytený gestapom. Po dvoch rokoch väzenia po nacistických vyšetrovaniach, väzeniach jeho život vyhasol večer 5. januára 1943 na popraviske Plötzensee. Bol účastníkom ruských légií za 1. sv. vojny, veliteľom Oblastného veliteľstva Obrany národa v Prahe, náčelník odbojovej organizácie Obrana národa. In memoriam povýšený na armádneho generála.*

Koniec okupácie
Obyvatelia obce sa nikdy nezmierili s okupačným stavom. V júli r. 1939 sa obrátili listom na vládu vtedy už samostatnej Slovenskej republiky so žiadosťou o prinavrátenie okupovaného územia. Skôr než sa dočkali odpovede, zaútočilo Nemecko na Poľsko. Cez Slovensko začali postupovať jednotky Wehrmachtu viacerými smermi súčasne – začala sa 2. sv. vojna. Boj Poliakov bol hrdinský, ale obrana Poľska bola zle organizovaná. Ich stratégovia nepredpokladali v prvých dňoch taký rýchly presun armády. Tá však bola motorizovaná na vysokom stupni. Deštrukcia železníc na území Slovenska, ktorú vykonalo poľské vojsko, sa preto minula účinkom.

V súvislosti s prípravou obrany proti nemeckému vpádu zastavili Poliaci dopravu na Slovensko a zničili telegrafné linky. Doprava na trati Čadca – Zvardoň bola prerušená už 23. augusta, oficiálne pre prestavbu stanice vo Svrčinovci.

V piatok 1. septembra, keď Poliaci ustúpili z okupovaného územia, vykonala komisia železničiarov obhliadku trate Čadca – Zvardoň. Viedol ju poslanec a predseda Zväzu slovenských železničiarov Suroviak, ďalší členovia boli: tajomník Závodský, prednosta dopravného úradu Žilina Lišovský, prednosta odboru Hegyi, prednosta dopravného úradu Čadca Hanus, adjunkt Rezníček a traťmajster Hensch. Komisia zistila, že viadukt na ceste na Mýto a železnica na ňom sú podmiňované, ale Nemcom sa podarilo zabrániť jeho deštrukcii, pričom zahynul jeden poľský vojak. Za viaduktom bola cesta rozkopaná. Poliaci pri ústupe vytrhali koľajnice aj s podvalmi a odviezli ich na Zvardoň. Na niektorých miestach koľajnice len demontovali z podvalov a ťahali ich za rušňom na Zvardoň. Ostatný drôt a tabule označujúce zabrané územie zlikvidovali miestni občania vzápätí po ústupe Poliakov.

V železničnej stanici Čierne Poliaci demontovali telefóny a odviezli ich so sebou. Na stanici však nechali dva vagóny nových koľajníc, ktoré chceli použiť na úzkorozchodnú trať pri stavbe cesty do Svrčinovca. V Čadci už bola oprava trate v plnom prúde. Cez noc železničiari opravili trať v Čadci a v Skalitom na Serafinove. Zostavil sa provizórny cestovný poriadok osobných vlakov a na druhý deň, v sobotu, už začal premávať motorový vlak z Čadce do Skalitého a od 9. septembra sa obnovila pravidelná doprava na trati Čadca – Zvardoň, ktorá dočasne nahradila aj spojenie do Sliezska cez Bohumín, lebo oprava zavalených tunelov na Jablunkovskom priesmyku smere na Bohumín u Mostov sa pretiahla až do januára 1940.

Tiež na iných prechodoch do Poľska došlo zhruba v tej dobe k prerušeniu prevádzky a poškodeniu tratí. Do stanice Orlov Plaveč nad Popradom prišiel posledný vlak z poľskej Muszyny 26. augusta a vzápätí Poliaci prerušili telefónne vedenie i trať. Na trati Michalany – Medzilaborce – Zagórz vyhodili poľskí ženisti do vzduchu polovicu tunela pod Lupkovským priesmykom.

2. septembra bol vymenovaný za prednostu železničnej stanice v Skalitom Peter Gay. Boli tu pridelení aj výpravcovia Jozef Dobrovič a Arpád Farkaš a colní deklaranti. Zo Žiliny prišiel dopravný inšpektor M. Köhler a z dopravného úradu v Čadci prednosta Hanus a priviezli na stanicu nové vybavenie, vrátane telefónov, aby sa mohla začať regulárna prevádzka. Na stanicu nastúpili nemeckí železničiari, ktorí vykonávali službu na úseku Skalité – Zvardoň. Domáci zamestnanci vykonávali službu na úseku Skalité – Čadca. Počas vojenských operácií nemeckej armády v Poľsku nebola na železnici prakticky žiadna nákladná doprava.

Skončila sa okupačná éra a pre Poliakov nastali krušné časy. Mnohých vojakov vtedy iste nenapadlo, že ľudia z obcí, ktoré na jeseň 1939 tak agresívne obsadili, im onedlho budú nápomocní pri ich útekoch z Nemcami okupovanej vlasti do Maďarska a ďalej do Rumunska, Turecka či inde, do krajín západnej Európy, kde sa začali formovať poľské vojenské jednotky, ktoré potom bojovali proti Nemcom.

Pozn.: Na spracovanie tohto článku boli využité podklady k pripravovanej knihe o Skalitom, v ktorej budú uvedené aj citácie zdrojov, poznatky z vlastného bádania v archívoch, údaje a informácie z verejne dostupných internetových stránok.

Jazyková korektúra:
Yvona Greschnerová,
PhDr.Pavol Laš, Ing., CSc.,
člen Slovenskej genealogicko-heraldickej spoločnosti, člen Slovenskej asociácie novinárov

Harmonogram zimnej údržby miestnych komunikácií Obce Skalité na obdobie 2011/2012

1. poradie (do 5,30 hod každý deň pri zimnej údržbe MK)
– železničná stanica, autobusové zástavky, obchodné jednotky
s prístupom od hlavnej cesty, školy, škôlky – cesta ku Skalanke
– cesta ku zastávke Skalité – Serafinov
– stará cesta ku Družbe až k hlavnej ceste
– do Kavalov
– do Riek po cintorín
– súbežná cesta do Gregušov
– do potoka po Kasárne
– výstavba Cupel
– odstavne plochy v centre obce a spevnené verejné priestranstvá

– chodník pri štátnej ceste I/12 v obci
V prípade veľmi nepriaznivého počasia (snehové fujavice, kalamity) pre 1. poradie platí nastúpenie na zimnú údržbu do 12 hodín.

2. poradie (do 20,00 hod každý deň pri zimnej údržbe MK)
– do Greguša, Filipov, Šimurdy, Fuckov Potok, u Krupela, Tarabov, na Potôčku po kontajner, do Papíkov, Kristiána, Labasov, Martiniakov, Kepusov, Migasov, Vempľa, Kocurkov,

Obce Skalité – Prevádzkareň

Základný účel a predmet činnosti organizácie:

– zabezpečuje a poskytuje služby pre občanov obce Skalité od roku 1956
– štatutárny zástupca Alojz Petrák, riaditeľ

– 9 zamestnancov na plný pracovný úväzok

1.) HLAVNÁ – PRÍSPEVKOVÁ ČINNOSŤ

odvoz komunálneho odpadu (vývoz VOK a popolníc zabezpečuje firmu JOKO Čadca)

Zamestnanci Prevádzkarne vykonávajú
– dozber komunálneho odpadu (popolníc) z nedostupných lokalít obce

– čistenie verejných priestranstiev, autobusových zástaviek, okolia VOK

– monitoring a evidenciu odpadu, aj vyseparovaných zložiek

– prevádzku zberného dvora v obci, odvoz nebezpečného odpadu, zber nadrozmerného odpadu, výmenný obchodu zberu starého papiera, nákup a predaj (popolníc) občanom.

zimná a letná údržba MK – 50 km ciest, 6,6 km chodníkov, 28 mostov

– v zimnom období rozhrňanie miestnych komunikácií a údržba chodníkov pracovnými strojmi Traktor Z 6245, Traktor Proxima, LPKT.

– zabezpečovanie posypového materiálu na nebezpečných úsekoch (Pajta, ZŠ Ústredie, Poľana železničné priecestie, Kudlov – železničná zastávka, Chajsovka, Serafinov – Kožakov most – výjazd na štátnu cestu, výjazd k zastávke, za Kocúrami,

smer Skalanka), posyp miestnych komunikácií v schválenom rozsahu.

– v rámci letnej údržby kosenie krajníc, zabezpečenie dopravného značenia

– opravy ciest v zmysle schválených Uznesení Obecného zastupiteľstva

– pravidelný monitoring priepustov, – istenie odvodňovacích žlabov

údržba verejného osvetlenia – 580 svetiel, 40 km vedenia,

údržba verejného rozhlasu – 140 reproduktorov a cca 10 km vedenia

na ktorých vykonávame pravidelnú opravu a údržbu.

údržba verejných priestranstiev a verejnej zelene

– starostlivosť o poriadok a čistotu verejných priestranstiev – námestia, autobusové zástavky, priestranstva v okolí verejných budov

– vo vegetačnom období – výsadba a starostlivosť o kvety v kvetináčoch, na námestí kosenie zelene minimálne 2 x za mesiac.

– v jesennom období čistenie verejných priestranstiev od napadaného lístia zimných mesiacoch strojové a ručné odpratávanie snehu (autobusové zástavky, prístup na zdravotné stredisko, obecný úrad...)

prevádzkovanie pohrebísk a Domu nádeje – cintorín Rieky, Nad kostolom, Starý cintorín

– určovanie miesta na výkop hrobu v súlade so zahrobovacím plánom. Povinnosti a podrobné činnosti prevádzkovateľa pohrebísk sú uvedené v Prevádzkovom poriadku pohrebísk obce

Mikulov, Plaskurov, pri kaplnke Kudlov, pri kríži, Krčmisko, Kreanov, u Serafina, u Francoka, na Bore–Kožakov, pod štrekou (u Gamrota), Čanecký potok vzadu, na Briežku, u Tatarkov, u Dostala, do Kudla, u Choluja, u Mikulov, u Firkov, Tomasa, Svetkov, Sihly, Buroňov, Lašov, Gonščákov, Do Kultána, Chovancov Potok, do Chovanca, do Petrákov, do Chabiňaka, do Husára – Tvardoša, do Greši, do Chrobákov, Jargaši, do Koričárov, Vranov, Poľana, za Grapou, do Riek po Varmusov, Piketa, Podkrižné, Potôčik, pod Gonšcom.
– denná údržba zástavok SAD v obci

V prípade veľmi nepriaznivého počasia (snehové fujavice, kalamity) pre 2. poradie platí nastúpenie na zimnú údržbu do 48 hodín.

V prípade akútnych (zdravotných) stavov, periodická návšteva lekára, atď. hlásiť deň vopred na č. t.: 4376221, 0905 868 285 – p. Alojz Petrák.

Zimná údržba bude vykonávaná za predpokladu, že na MK nie je žiadna fyzická prekážka (materiál, odstavené auto) a komunikácia je prejazdná!!!

Z.: A. Petrák

Skalité.

– evidencia hrobových miest, uzatváranie a evidencia nájomných zmlúv za hrobové miesta, poplatky za hrobové miesta, za používanie Domu nádeje,

– posudzovanie a vydávanie súhlasov pre realizáciu stavieb na pohrebisku

– starostlivosť o vonkajší vzhľad cintorína, úprava a obnova ciest a chodníkov opravy a nátery oplotení, údržba cintorínskych vodovodov

– údržba a výsadba zelene, kosenie cintorínov minimálne 4 x za vegetačné obdobie vrátane odvozu trávy, starostlivosť o čistotu cintorínov a Domu nádeje.

prevádzka verejných WC zahŕňa dennú starostlivosť o chod a čistotu, otváranie a zatváranie zariadenia.

správa a údržba obecného majetku
– na základe požiadavky obce vykonáva opravu a údržbu na 41 objektoch

2.) VEDĽAJŠIA – PODNIKATELSKÁ ČINNOSŤ

prevádzkovanie lyžiarskych vlekov

pozemné a inžinierske stavby

prevádzkovanie vnútroštátnej nákladnej dopravy

montáž, rekonštrukcia, údržba vyhradených elektrických zariadení

poskytovanie pohrebných služieb.

Organizácia je nápomocná pri prácach a službách pre občanov obce podľa aktuálneho stavu a podmienok v obci (povodne, snehové kalamity,...) a iné pracovné činnosti podľa požiadaviek obce.

Kaplnka na Kudlove

Podakovanie

Sponzorské milodary:

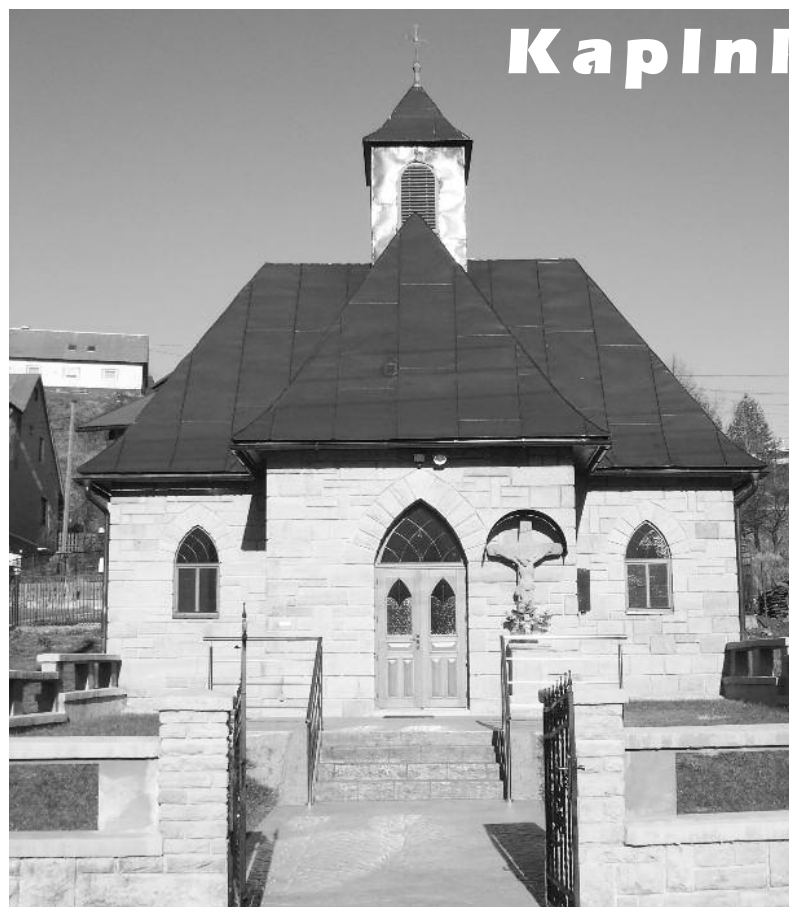
Vyzbieralo sa: 13 682 Eur
 Urbariát daroval: 4 000 Eur
 Farský úrad: 1 200 Eur
 Obec Skalité: v r. 2012 preplatí faktúru
 v sume 4 480 Eur

Ďakujeme za pomoc všetkým bohu známym:

- za zaplataenie celej projektovej dokumentácie
- za zaplataenie ozvučenia
- za postaranie sa o všetky natieračské práce teraz aj po iné roky.
- za odpracovanie všetkých hodín bez nároku na mzdu
- za naprojektovanie osvetlenia a elektrických rozvodov v interiéri kaplnky

V neposlednom rade patrí poďakovanie iniciátorovi a koordinátorovi p. Jozefovi Vojčiniakovi, ktorý sa o všetko staral.

PaedDr. Andrea Šimurdová
 a Vdp. Anton Duník

Priatelia, Kristus chce opäť aj tento rok vstúpiť v týchto dňoch nie už do Betlehema, ale do nášho srdca, do nášho života. „Veď, čo by znamenalo, keby sa aj 1000 x narodil v Betleheme a v našom srdci ani raz?“ (Starokresťanská tradícia)

„Pravé svetlo, ktoré osvecuje každého človeka, prišlo na svet. Bolo na svete a svet povstal skrze neho a svet ho nepoznal. Prišiel do svojho vlastného, a vlastní ho neprijali. (Jn 1,9–11)

Pred mestom Betlehemom sa narodil Ježiš.

Pred mestom Jeruzalemom stál jeho kríž, na ktorom zomrel vylúčený zo spoločenstva.

Pre Herodesa votrelec, Pre Rím cudzinec,

Pre Izrael neprijateľný Mesiáš.

Ježiš však i napriek nepriazni mnohých aj dnes stojí pri našich dverách – pri našich srdciach. Klope v podobe ľudí, s ktorými prežívame každodenný život, s ktorými sa stretávame v školách, na pracoviskách, v spoločenskom živote.

Ale klope aj v podobe ľudí, ktorí hľadajú vlasť, ktorí trpia zimou, ktorí túžia po blízkosti iného, po pomocnej ruke. Pustite ho dnu!

Nebojme sa! ...aby mohol naplniť náš život a srdce Láskou, lebo len tak dokážeme objaviť čaro Vianoc.

Želám Vám milosti plné a požehnané sviatky.
 Anton Duník, kňaz

Pri príležitosti 30. výročia úmrtia zosnulého vdp. dekana **Petra Černa**, bude dňa 27. 12. 2011 odslúžená sv. omša spojená s akadémiou o jeho živote, ktorú bude viesť vdp. Róbert Stenclák. Pri tejto príležitosti obec Skalité vyslovuje úprimné poďakovanie manželom Martiniakovým, ktorí sa o dekana Černa starali a pomáhali mu počas choroby. Taktiež doopatrovali jeho gazdinku Paulinku. Pri tejto príležitosti zverejňujeme aj jeho poslednú prosbu k milým veriacim.

Posledná prosba k mojim milým veriacim

Za môjho viac ako 40-ročného pôsobenia medzi Vami prijímal som od Vás krstné sľuby, nezrušte si ich!

Vo Vašich srdciach som upevňoval vieru. Nestráťte ju!

Rozhrešoval som Vás a podával som Vám Telo Krista.

Zachovajte si milosť Božiu!

Ukazoval som Vám živú cestu do neba, neopustíte ju!

Požehnával som Vaše manželstvá, neubližujte si, navzájom sa milujte!

Veľmi miloval som Vaše deti, nezanedbávajte ich,

modlite sa s nimi, učte ich náboženstvo, veďte ich k častému svätému prijímaniu.

Požehnával som hroby Vašich zosnulých, nezabudnite na nich!

Keď i ja budem ležať v hrobe, nezabúdajte ani na mňa.

Peter Černo, v.r., Váš bývalý farár, Skalité, 2. januára 1979 v sedemdesiatom roku svojho života (Dekan zomrel v roku 1981)

VII. ročník Mariánskej piesne 2011

Obec Skalité usporiadala dňa 15.septembra 2011 už 7.ročník Mariánskej piesne v kostole sv. Jána Krstiteľa v Skalitom. Predstavili sa Spevácky zbor sv. Jána Krstiteľa Skalité (SK), Spevácky zbor z Rajce (PL), Detská dychová hudba Hradištanka z Hradišťa (CZ), kde pôsobí aj náš rodák vdp. Jožko Tomica a nakoniec členky klubu dôchodcov pod vedením pani Hanky Rovňanovej. Na záver koncertu sa všetkým prihovoril a udelil požehnanie vdp. Jožko Tomica. Aj tento 7. ročník Mariánskej piesne priniesol prítomným bohatý umelecký a duchovný zážitok. Obec Skalité chce aj naďalej v tejto tradícii pokračovať a už sa tešíme na ďalší ročník. V rámci tohto slávnostného dňa bolo aj slávnostné zasadanie obecného zastupiteľstva a predstaviteľov partnerských obcí z Rajce, Jacoviec, Košarisk a Čierneho pri príležitosti osláv 370. Výročia prvej písomnej zmienky o obci Skalité. Spevácka prehliadka Mariánska pieseň bola súčasťou projektu Skalite connections 2011, podporeného Internationla Visegrad Fund.

Svätohubertovská omša

Polovnícke združenie Skalanka Skalité, obec Skalité a Farský úrad Skalité zorganizovali dňa 1.októbra 2011 v amfiteátri, prvý ročník slávnostnej svätej omše na počesť sv. Huberta – patróna poľovníkov, spojenú s bezplatnou gastronomickou ochutnávkou produktov z diviny ulovenej „skalitskom revíry“. Hlavným celebrantom sv. omše bol Mons. Ondrej Sandanus, ktorý v minulosti pôsobil vo farnosti Skalité. Svätohubertovská sv. omša bola zahájená slávnostným trúbenním (halali), nasledoval slávnostný sprievod poľovníkov s uloveným jeleňom a obetnými darmi. Na záver sv. omše Mons. Ondrej Sandanus a vdp. Anton Dudík, správca farnosti, posvätili „štandardu PZ Skalanka.“ Celebrantom a váženým hosťom bol odovzdaný pamätný list z príležitosti konania tejto sv. omše a všetci prítomní dostali malý pamätný obrázok s vyobrazením sv. Huberta a krátkou modlitbou. Poľovníci sa touto spoločenskou akciou snažili ukázať, že sa vedia nielen o zver starať a loviť ju, ale, že dokážu dať svojej činnosti aj punc spoločenskej súdržnosti poľovníkov s ostatnými občanmi. Za prácu spojenú s prípravou a priebehom tejto akcie je potrebné poďakovať hore uvedeným celebrantom Mons. Ondrejovi Sandanusovi, ktorému ešte raz touto cestou, pri príležitosti jeho životného jubilea 70 rokov, ktorých sa dožil v mesiaci november, prajeme veľa zdravia a životného elánu do ďalších rokov života, ako aj p. farárovi vdp. Antonovi Dudíkovi. Zároveň by som chcel poďakovať za podporu a pomoc Obecnému úradu Skalité, sponzorom, všetkým kolegom poľovníkom a samozrejme aj všetkým, ktorí túto spoločenskú udalosť podporili svojou účasťou.

JUDr. Milan Krčmárik, predseda PZ

Základná a materská škola Skalité Kudlov

V školskom roku 20011/2012 je materská škola Skalité – Kudlov naplnená do posledného miesta. Veľmi nás teší záujem o zaradenie detí do MŠ, no zároveň mrzí tá skutočnosť, že nemôžeme kladne vyhovieť všetkým rodičom a 18 detí ostalo nezaradených.

O čo sa budeme v školskom roku 2011/2012 usilovať?

Budeme pokračovať v orientovaní na prosociálnu výchovu a v tomto školskom roku dáme viac priestor zdravému životnému štýlu. Budeme realizovať aktivity na podporu zdravia, zvýšime zapojenie detí do pohybových aktivít, rozviníme osvetovú činnosť pre deti i rodičov. Tak budeme predchádzať chorobám. Organizovaním rôznych športových aktivít budeme rozvíjať pohybové schopnosti, podporíme orientáciu na zdravý životný štýl. Dáme priestor environmentálnej výchove, zameriame sa na zdravé potraviny, čistú vodu, bezpečnú a zdravú dopravu, zvyšovať budeme povedomie o separovanom odpade ako prevencii znečisťovania a poškodzovania životného prostredia. Tematicky zamerané týždne budú cieľene k zvýšeniu konzumácie ovocia a zeleniny, starostlivosti o chrup. Budeme sa podieľať na plnení úloh, ktoré vyplývajú z Národného programu prevencie obezity s vymedzením priestoru na propagáciu zdravého životného štýlu. Pravidelne budeme realizovať pobyt vonku i tým utvárať pozitívny vzťah k svojmu zdraviu.

Vzdelávaním sa a využívaním digitálnej techniky budeme vyučovať s ITK, rozvíjať digitálnu gramotnosť detí.

O našich aktivitách a činnostiach MŠ budeme informovať na webovej stránke. (msskalitekudlov.estranky.sk)

Aj v tomto školskom roku budeme komunikačné schopnosti najstarších detí rozvíjať aj v anglickom jazyku.

Za MŠ Skalité – Kudlov
M. Jašurková

ZŠ s MŠ Skalité – Kudlov sa v školskom roku 2011/2012 zapojila do projektu Zdravie v školách na základe výzvy MŠVVaŠ SR. Z celkového počtu 342 podaných bolo schválených 30 projektov. Cieľom projektu je eliminácia násilia a šikanovania v školskom prostredí. V rámci projektu sa v našej škole realizovali aktivity so žiakmi prostredníctvom pedagógov, odborníkov z centra poradenstva v Čadci (CPPPaP) a polície. Aktivity projektu sa niesli v duchu

hesla „Nie sme zlí“ – 10 kľúčov k tolerancii.

Zo rozpočtu MŠVVaŠ SR bol poskytnutý príspevok v sume 1950 EUR, spoluúčasť školy z vlastných zdrojov je 50 EUR, spoluúčasť obce 150 EUR a OZ Detstvo Kudlov 200 EUR. Z finančných prostriedkov škola zakúpila fotoaparát, kancelársky a výtvarný materiál, notebook, nástenné tabule, vitríny a paravány na oboznamovanie s fázami projektu, jeho priebehom a vyhodnotením. Na propagáciu projektu slúžia aj tričká s potlačou žiakmi vytvorených log v počte 30 ks.

Pedagogickí zamestnanci pripravovali pre deti zaujímavé aktivity, ktoré sa konali pod názvom „Každá streda iná“. Zrealizovali sa napríklad aktivity: Legohry (Mgr. A. Čarnecká), Výtvarné popoludnie (Mgr. M. Lajčáková), Trblietavý svet (Mgr. M. Čanecká), Zážitkové hry (Mgr. E. Révayová), Relaxujeme spoločne (Mgr. I. Šimaliaková) a mnohé ďalšie.

Triedni učitelia v rámci triednických hodín uskutočnili dotazník zameraný na prieskum šikanovania v škole, ktorý bol následne vyhodnotený a prezentovaný pani riaditeľkou Mgr. L. Serafinovou na plenárnom rodičovskom združení.

Psychológovia z CPPPPaP navštívili školu, aby sa podelili so svojimi skúsenosťami s pedagógmi. V problémových triedach prednášali o tolerancii medzi žiakmi navzájom s dôrazom na elimináciu násilia a šikanovania, poradili žiakom, ako sa brániť a riešiť problémové situácie. Členovia štátnej polície priblížili našim žiakom práva a povinnosti občanov a úlohu polície v práci s problémovou mládežou.

Počas trvania projektu prebehla tiež výtvarná súťaž o najkrajšie logo zamerané na potlačenie šikanovania a agresívneho správania v škole. Hlasovaním cez Facebook žiaci rozhodli o troch najkrajších logách, ktoré sa stali potlačou na tričká.

Na záver projektu sa uskutoční turnaj loptových hier pod záštitou riaditeľky školy ako prejav upevňovania medzitriednych vzťahov a vyvrcholením všetkých snáh bude Vianočná besiedka – divadelné a hudobné pásmo pri príležitosti Vianoc ako sviatkov pokoja mieru a tolerancie.

Pripravujeme

Pozývame vás na Vianočný rodičovský ples, ktorý sa uskutoční 30. 12. 2011. Ďalšie informácie v škole.

Za ZŠ s MŠ Skalité Kudlov
M. Vojcínáková

ZŠ sv. Andrea Svorada a Benedikta

Posledné mesiace uplynulého školského roka sa niesli v znamení priprav na projektové stretnutie na Slovensku. Celé týždne sme sa usilovne pripravovali na príchod vzácnnej návštevy. Nedá mi nespomenúť i jednu nepríjemnú udalosť, ktorá svedčí o nekultúrnosti v našej obci. V snahe skrášliť okolie našej školy boli pred budovou vysadené okrasné tuje, ktoré však niekto ukradol. Dňa 1. júna bolo všetko pripravené, aby sme mohli na 5 dní u nás privítať pedagógov i žiakov z Lotyšska, Poľska, Litvy, Turecka, Talianska, Maďarska a Čiech. Spolu tak k nám zavítalo 54 detí, 18 učiteľov a 6 šoférov. Spoločne navštívili Vychylovku, Starú Bystricu, Strečno, skúsili, ako sa plaví na pltiach a ochutnali typické slovenské halušky. Deti si v pracovných dielňach mohli vyrobiť svoje suveníry, napr. krojované bábiky, drôťované stromčeky, náramky priateľstva a pod. Učitelia sa zatiaľ zúčastňovali na vyučovaní, čo bolo, nepochybne, prínosom pre obe strany. Pre deti bol tiež pripravený špeciálny program pod názvom Rozprávkový les.

Aj tento školský rok sme začali s Božou pomocou slávnostnou svätou omšou. Naša škola tento rok privítala 322 žiakov. Na prvý deň v škole sa určite najviac tešili tí najmenší – prváčikovia, ktorí sa hneď s radosťou a usilovne pustili do učenia. Na škole dnes pracuje 22 pedagógov, pán farár, pán kaplán z Čierneho a 8 nepedagogických pracovníkov.

Aj tento školský rok pokračujú projektové stretnutia v rámci projektu LECRETO. Naši žiaci a učitelia už stihli navštíviť Českú republiku a nepochybne veľkým zážitkom bola návšteva Turecka.

V čase, keď deti nevedia zmysluplne tráviť svoj voľný čas, ponúkame na našej škole výber z veľkého množstva rozmanitých krúžkov, ktoré tento rok fungujú pod hlavičkou CVČ v Rakovej.

Po dlhom čakaní sme sa dočkali rekonštrukcie našej školy, ktorá spočíva najmä vo výmene okien a v rekonštrukcii kotolní. Počíta sa aj so zateplením jednej budovy a s modernizáciou jazykovej učebne. Dúfajme, že celá rekonštrukcia sa podarí a aj naša škola tak dostane nový šat.

Na záver mi ostáva vyjadriť nádej, že všetci učitelia i žiaci budú zodpovedne pristupovať k svojej práci, aby sme na konci tohto školského roka mohli byť so svojimi výsledkami a dosiahnutými úspechmi maximálne spokojní.

Za ZŠ sv. Andrea Svorada a Benedikta:
Miroslava Šimáková

Materská škola Skalité – Ústredie

V novom školskom roku 2011/2012 do našej MŠ nastúpilo 85 detí. V prevádzke sú 4 triedy s celodennou starostlivosťou. Adaptácia detí do MŠ prebehla bez väčších problémov. Tie deti, ktoré už navštevovali MŠ sa po prázdninách tešili na svojich kamarátov, hračky.

Dieru do nášho rozpočtu hneď na začiatku školského roka urobil havarijný stav komína na budove MŠ. Bližiac sa zima nepočká a závada sa musela odstrániť opravou. Taktiež v školskej jedálni bolo potrebné zakúpiť chladničku, mraziaci box, ktoré sú nevyhnutné pre jej chod.

Čas neúprosne letí a nám pomaly klopú Vianoce na dvere a s nimi spojený Mikuláš. S deťmi sa na jeho príchod veľmi tešíme spoločnou besiedkou, ktorá sa uskutoční 2. 12. po triedach s rodičmi. Pripravujeme rôzne tančeky, scénky, spievame piesne, aby sa deti mohli pochváliť svojou šikovnosťou, talentom a čakajú odmenu v podobe sladkého balíčka priamo od Mikuláša. Doobedie, chvíle čakania, deťom spestrí divadelné predstavenie „žabí kráľ“.

Potešiteľné je, že pri uskutočňovaní našich zámerov naša škôlka nezaostáva osamotená. Preto ďakujeme všetkým, ktorí našu snahu berú vážne a podporujú ju svojou ochotou, konaním. Vďaka ľuďom, ktorí dokážu spraviť pre radosť, spokojnosť i čosi viac. Pri príležitosti blížiacich sa vianočných sviatkov dovoľte zacitovať z literatúry P. Guráňa: „Deti – zajtrajšok“ Je dieťa zmyslom života? Aký význam má rodina v našom živote?

Odpoveď na tieto a podobné otázky nie je jednoduchá. Rodičia v dieťati hľadajú prameň šťastia a zmysel svojho života. Na druhej strane sa však životný priestor čoraz viac racionalizuje. Rastú nároky dospelých na deti, najmä v zmysle naplnenia vlastných, častokrát nesplnených ambícií. Strata sociálnych istôt je ďalší jav, s ktorým sa mnohé rodiny musia vysporiadať. Ekonomická situácia v súčasnosti silne ovplyvňuje spôsob života, výživu ale bohužiaľ aj vzťahy v rodine. Každodenné úsilie o zabezpečenie existenčného minima vháňa rodiny do viacerých pracovných úväzkov, oberá rodičov o čas, ktorý by mali venovať svojim deťom. Spokojné nie sú ani deti – stres, konflikty v rodine im ukrájajú z potrebnej istoty. Je ťažké povedať, čo a kedy uprednostniť. Záleží na každom z nás, na jeho preferenciách. Je pravda, že láska má tisíc podob, no najviac náš život ovplyvňuje láska k rodine.

Za MŠ Skalité ústredie, L. Lašvá

VÝSTAVBA V OBCI

Modernizácia základnej školy sv. Andreja Svorada a Benedikta

Koncom mesiaca august sme odovzdali budovy základnej školy sv. Andreja Svorada a Benedikta 1- 4 a 5-9 ako stavenisko pre realizáciu ich modernizácie. Modernizácia zahŕňa nové plynové kotolne a výmenu

okien v obidvoch budovách. V objekte budovy 5-9 sa zateplí strop v podstreší. Na objekte budovy 1-4 dôjde k výmene a zatepleniu strešného pláňa a taktiež zateplenie celého objektu.

Popri modernizácii základnej školy sv. Andreja Svorada a Benedikta realizuje Obec Skalité - Prevádzkáreň plynové prípojky pre obe budovy. Trasy oboch prípojek vedú v náročnom teréne, kde sa v trase prípojek nachádzajú podzemné vedenia dažďových a splaškových kanalizácií, vedenia elektrických prípojek. Prípojka k budove 1-4 vedie z časti v spevnenej železobetónovej ploche a v trase už nefunkčného teplovodného vedenia. Výberu oboch trás predchádzalo mapovanie sietí, terénnych možností a realizované trasy sú ich najschodnejším riešením.

Skalité Cupeľ

V Roku 2010 sa po dlhých rokovaní podarilo vybaviť prekládku vysokého napätia v lokalite Skalité Cupeľ – IBV II. Po prekládke vzniklo 12 stavebných parciel určených na výstavbu rodinných domov pre mladé rodiny. Na prelome rokov 2010/2011 Obec Skalité tieto stavebné parcely odpredala. Hneď na to, už v jarných mesiacoch tohto roka začali s výstavbou viaceré rodiny.

Podakovanie

Ďakujem touto cestou p. V. Najdekovi zo Svrčinovca, ktorý na svojom pozemku vytvoril parkovisko pre potreby obce. Parkovacie miesta sú voľne dostupné všetkým motoristom.
Starostka obce

Čo nového v ZO záhradkárov Skalité

ZO Slovenského zväzu záhradkárov Skalité usporiadala dňa 2. 10. 2011 obecnú výstavu ovocia, zeleniny a liečivých rastlín. Výstava sa konala v zasadačke obecného úradu. Na výstave vystavovalo celkom 31 pestovateľov, z toho 25 záhradkárov

Celkom na výstave bolo vystavených: 279 exponátov, z toho:

120 exponátov jablák

24 hrušiek

15 sliviek

23 ostatné ovocie (orechy, čierna baza, aronia čiernoploda, mišpula, rakytník, hrozno, maliny, mandle)

39 liečivých rastlín

55 zelenina

3 – okrasné súbory z toho 1 zo základnej školy – centrum

Na výstave bolo udelených 15 cien. Vyhodnotenie vykonala 5 členná komisia, z toho 2 členovia zo ZO Raková.

JABLKO ROKA: Jurišta Štefan – odroda – Melodia

V kategórii jablka:

1. cena – Varmus Jozef – Bohemia

2. cena – Šmatlava Jozef – Rubín

3. cena – Gonščák Peter – Doris

4. cena – Straka Dominik – Melodia

5. cena – Kopera – Ontario

V kategórii hrušky:

1. cena – Straka Jozef – Krivica

2. cena – Petrák Michal – Konferencia

3. cena – Kocúr – Dicolor

V kategórii ostatné ovocie:

1. cena – Gonščák Peter – Top Hit

2. cena – Martiniak – hrozno

3. cena – Varmus Jozef – orech

V kategórii ZELENINA:

1. cena – Časnocha Stanislav

2. cena – Papík Rudolf

V kategórii LIEČIVÉ RASTLINY:

1. cena – Legerská Margita

2. cena – Lašová Anna

Počet vystavovaných exponátov ako i pestovateľov, záhradkárov bol oveľa nižší ako v minulých obdobiach. Podpísala sa na tom neúroda ovocia spôsobená jarnými mrazmi. Vystavované exponáty boli však veľmi pekné. Výstavu sponzorovalo celkom 25 sponzorov. Aj touto cestou chceme poďakovať všetkým sponzorom za sponzorské dary. Bez ich pomoci by nám veľa vecí chýbalo. Bez hodnotných cien by súťaživosť o najkrajšie výpestky stra-

tila svoju kvalitu. Veľká vďaka patrí všetkým pestovateľom, ktorí sa svojimi výpestkami zúčastnili na výstave. Poďakovanie patrí všetkým členom a občanom, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom zapojili do organizovania výstavy. Poďakovanie musíme vyjadriť vedeniu obce na čele s pani starostkou za finančnú podporu, za prenájom miestnosti, naradia, riadu a osobnú zainteresovanosť.

Výstavu navštívili zástupcovia Okresného Výboru SZZ predseda s manželkou, podpredseda, zástupcovia ZO SZZ z Rakovej, zo Svrčinovca, Čierneho a Milošovej. V diskusii s odborníkmi sme hodnotili výstavu veľmi kladne. Niektoré staré až dvestoročné odrody jablák sa dali porovnať s novými odrodami. Za staré sa považujú odrody, ktoré stratili miesto v sadoch a záhradách. Takýto osud si nezaslúžia. Výhodou týchto starých odrôd je vyššia odolnosť voči mrazom a chorobám. Ako funguje ponúka? Veľkú úlohu zohrávajú majitelia licencií či sublicencií. Tí sa snažia predat odrody za ktoré platia nemalé peniaze za získanie licencie. Predaj podporujú masívnou reklamou, aby oslovili spotrebiteľa nasmerovali ho ku kúpe tej – ktorej odrody. Vďaka tomu sa niektoré odrody z ponuky vytratia aj keď sú kvalitnejšie ako reklamované odrody.

Hoci sú na staré odrody rôzne názory, do našich záhrad patria. Ich pestovaním sa nielen zaslúžime o udržanie genetických zdrojov ale obohatíme našu úrodu o zaujímavé chutné plody.

V súčasnosti patria medzi najpestovanejšie odrody:

jablka letné: Hana, Julia, Krasava
jablka jesenné: Grahamovo, Wealthy, Lord Lambourne, Fantasia, Denár
jablka zimné: Ontario, Jonathan, Rubín, Rosana, Melodia, Spartan, Florina, Melrose, Bohemia, Topaz, Rubinola, Rajka Jonagored

Hrušky: Konferencia, Boscová fľaška, Lucasová, Dicolor, Amfora, Ratana, Konkord, Grozde Mange

Slivky: Bystrička, Stanley, Tophit, Jojo, Toptase, Amers, Valor

Čerešne: Kordia, Vanda, Regina

Višne: Morela, Fanal

Drobné ovocie: egreše, ríbežle, maliny, čučoriedky, jahody, aronia čiernoploda, čierna baza,

orechy, mišpula, rakytník, hrozno, mandle, černice

Jablone – nové odrody: Lipno, Rozela, Santana, Drevit, Sirius, Vitos, Reno, Admiral, Svatava, Karneval, Elise, Pikant, Blomik, Lotos, Rubin Meg.

Najžiadanejšie sú rezistentné jablone.

Zvýšený záujem o pestovanie rezistentných odrôd pravom patrí odrodám Topaz, Rubinola, Rubín, Rosana, Melodie, Denár, a ďalším.

Vlastnosti jednotlivých odrôd si môžete zistiť v pomológii napr. synonymá a cudzie názvy, pôvod a rozšírenie, znaky vlastnosti stromu, opelovacie pomery, znaky a vlastnosti plodu, pestovateľské vlastnosti, celkové zhodnotenie a odporúčanie. Pomológiu si môžete zakúpiť alebo zapožičať. Na kvalitu plodov a výšku úrody má vplyv viac činiteľov.

Niektoré vlastnosti môže ovplyvniť aj pestovateľ. Aj kvalitná odroda vysadená na zlom stanovišti z hľadiska pôdných a klimatických podmienok nemusí priniesť očakávané výsledky. Na úspešné pestovanie bude vplývať nielen výber stanovišta, ale aj pestovateľská technológia, ako tvarovanie stromov, letné rezy, výživa, závlaha, hnojenie, ochrana proti jarným mrazom, ochrana proti škodcom a chorobám.

Pestovateľ musí brať do úvahy aj skúsenosti miestnych ovocinárov. Pri slivkách, hruškách či jabloniach do našich polôh nevyberáme odrody, ktoré v teplých oblastiach dozrievajú v polovici septembra až v októbri, lebo majú vysoké nároky na teplo a dostatok slnečného svitu. Dôležité je vybrať odrody známe a overené v našej oblasti. Ktoré odrody sú vhodné v Skalitom? Poradme, pomôžeme jeden druhému. Človek sa učí na svojich chybách, ale rozumný využí-

va skúsenosti druhých, teda učí sa aj na chybách druhých. Verím, že každý sused alebo priateľ podá na naše pestovateľské otázky len pravdivú informáciu. Ďakujem za všetkých všetkým, ktorí sa tejto problematike venujú, vyznajú a radi pomôžu začiatníkom alebo menej skúseným záhradkárom.

Naša ZO sa zúčastnila aj medzinárodnej výstavy v Ostrave, Jablunkove a okresnej výstavy v Čadci

Z okresnej výstavy budú vybrané výpestky na celoslovenskú výstavu. Aj touto cestou chceme poďakovať všetkým pestovateľom, ktorí odovzdali svoje výpestky na uvedené akcie. Svojimi výpestkami na výstavách doma na Slovensku ale i v Čechách reprezentujú našu základnú organizáciu a obec.

Na záver rady vybrané z časopisu SADY A VINICE č. 5/2011

Ošetrenie jahodových kultúr:

V priebehu leta, po skončení zberu, musí byť porast jahôd bezpodmienečne pokosený. To treba vykonať ihneď po zbere, najneskôr do konca júla. Pritom treba dať pozor, aby bola výška kosenia dostatočná tak, aby nedošlo k poškodeniu srdiečka. Pokosením porastu sa odstraňuje staré listy a vytvorí sa miesto pre nové. Ďalším pozitívnym, vedľajším efektom pokosenia je zmenšenie listovej plochy. Takto sa v letnom období zníži potreba vody pre rastlinu. Pokosením porastu sa môže usmerňovať násada plodov v budúcom roku. Pravidlom je, že o čo neskoršie sa porast pokosí, o to je menšia násada plodov.

Niekoľko týždňov po pokosení porastu je treba pridať dusíkaté hnojivo. V septembri a októbri, podľa pôdných rozborov, treba vykonať hnojenie na list listovými hnojivami s obsahom fosforu.

Kto nepil ovocnú šťavu, nepozná chuť prírody, chuť domova:

Kde sme potlačili vedomie, ktoré nám do vienka dali naši predkovia, že nášmu

zdraviu najviac prospieva to, čo rastie kolo nás, za humnami v našej záhradke. Nenechajte zhníť to, čo Vám dal Váš strom, Vaša záhradka. Ak sa chováme k prírode féer prijímame jej dary a zúčtujeme ich. Vylisovaná ovocná šťava, naplnená do fliaš pri teplote 78 stupňov Celzia, alebo ináč zakonzervovaná zámedzí prenikanie kyslíka. Tým náš nápoj nezačne kvasiť a zachová si dlhú dobu svoje vitamíny. Žiadna zakonzervovaná šťava nestráca vitamíny do 6 mesiacov (až po 6-ich mesiacoch). Záručná doba na ovocné šťavy výrobcami nezaručuje obsah vitamínov. Záruka platí len na dobu použiteľnosti, ktorá je predĺžovaná až do 2 rokov chemickými prípravkami.

Využite našu muštáreň na spracovanie nadbytočného ovocia. Doprajte sebe a svojej rodine počas zimy dostatok vitamínov vo forme muštu z Vašej záhradky, ktorý neobsahuje rôzne chemikálie či už pri pestovaní alebo konzervovaní.

Ďalšie informácie nájdete v časopise Sady a vinice č. 5/2011.

ZO SZZ v Skalitom zorganizovala pre svojich členov, ich rod. príslušníkov, sponzorov.

V Riekach posedenie pri gulášoch. Celkom sa zúčastnilo 32 záujemcov.

ZO zorganizovala jesenný nákup stromčekov, kríkov, hnojív za prijateľné ceny v ČR-Páskove a Poľsku. Ceny z väčšieho balenia boli nižšie o 20-40%.

Viacero záhradkárov v Skalitom doporučuje: Kristalon Jeseň – je to univerzálne hnojivo rozpustné vo vode pre zálievku ku koreňom. 1 kg hnojiva sa doporučuje zriediť 500 litrami vody. Vhodné je na ovocné stromy, kriky, okrasné dreviny, ruže a jahody. Hnojivo vďaka svojmu zloženiu umožňuje dozrievanie pletív rastlín a tým lepšie prezimovanie stromov a rastlín.

Krížek Vendelín – taj. ZO SZZ Skalité

Súťaž dobrovoľných hasičských zborov

Dobrovoľný hasičský zbor v Skalitom zorganizoval dňa 4. septembra 2011 o 13:00 hod. pri príležitosti 85. výročia založenia DHZ v obci XX. ročník o „Pohár starostu obce Skalité.“ Súťaž sa konala v ústredí obce. Celkom 22 hasičských družstiev zo Slovenska a Česka súťažilo v útoku s vodou podľa celoštátnych pravidiel v kategóriách muži a ženy. Súťaže sa zúčastnili riaditeľ Okresného výboru DPO SR v Čadci Ladislav Dedič, člen predsedníctva OV DPO SR v Čadci Milan Prengel, starostka obce PaedDr. Andrea Šimurdová. Súťaž bola dvojkolová, v druhom kole súťažilo 5 hasičských družstiev, ktoré dosiahli v prvom kole najlepší čas.

Výsledky súťaže:

Kategória muži:

1. miesto: MVK Staškov čas 14,18 sek.
 2. miesto: DHZ Rudinka čas 15,39 sek.
 3. miesto: SDH Dolná Lištná ČR čas 15,61 sek.
 4. miesto: DHZ Staškov čas 16,64 sek.
 5. miesto: DHZ Podvysoká čas 16,78 sek.
- Domáce hasičské družstvo dosiahlo čas 17,69 sek. a obsadilo 9. miesto.

Kategória ženy:

1. miesto: DHZ Setechov čas 19,56 sek.

Hokejbal

Dňa 1. októbra 2011 sa naše mladé hokejbalové hviezdy z tímu HBK Skalité Wolves (pod CVČ Raková) zúčastnili Muflón cupu, ktorý sa konal v Čadci. Celkovo sa hralo 6 zápasov 3 x 10 minút. Naši hokejbalisti hrali pod dohľadom šéfa klubu, pána farára Antona Duníka a hlav-

ného trénera Petra Fireka, ktorí boli veľkou fyzickou aj psychickou podporou na tréningoch aj počas zápasov. Tím Skalité Wolves nikomu nič nedaroval a zo stretnutia si odniesol prvé miesto, okrem toho tituly najlepšieho brankára (Nina Gerátová), najužitečnejšieho hráča (Braňo Chromiak) a taktiež cenu fair-play. Pevne veríme, že takýchto úspechov bude ešte veľa.

1. HBK Skalité Wolves
2. HBK Muflóni
3. Wild Girls

Zostava:

Brankár: Nina Gerátová
Stano Kristek - C

2. miesto: DHZ Hliník nad Váhom čas 20,28 sek.

3. miesto: DHZ Kolárovice čas 21,84 sek.

Ceny a finančné odmeny odovzdala starostka obce PaedDr. Andrea Šimurdová. Pri vyhodnotení súťaže, boli členom DHZ odovzdané „Blahoprajné listy“ pri príležitosti ich životného jubilea za dlhoročnú aktívnu prácu v prospech organizácie. Činnosť a práca DHZ, ktorá patrí medzi najlepšie v okrese Čadca, by nebola možná bez podpory sponzorov. Spomeniem tých, čo podporili našu organizáciu v roku 2010 a 2011. V roku 2010 to boli František Vasiľ Skalité, Urbariát Skalité, členovi DHZ prispeli do pokladne za zber železného šrotu a stánku z Vianočných trhov (895,00 EUR).

V roku 2011 organizáciu podporili Skal Wood, MV Company, Wenerga s.r.o., Pavol Čanecký, Koloniál, Centrum voľného času, Drevostav, František Vasiľ, PaedDr. Andrea Šimurdová a zisk z hasičského večierka celkom (2175 EUR). Finančné prostriedky boli použité na úpravu súťažnej PS - 12. Ďakujeme a veríme, že aj v budúcnosti podporíte našu humánnu organizáciu.

Výbor DHZ ďakuje aj svojim členom, usporiadateľom za nezištnú pomoc pri organizovaní súťaže. Podujatie sa konalo v rámci projektu Skalite connections 2011, podporeného Internationala Visegrad Fund.

Michal Stenchlák
Braňo Chromiak
Kristián Vojčiniak
Peter Marjak
Adam Marjak
Peter Kristián Čanecký
Michal Mikula
Erik Papik
Dávid Král
Erika Koperová
Božena Juricová
Katarína Cerchlanová
Laura Šmatlavová
Marianna Koperová
Dominika Zagrpanová

**Za hokejbalový odd.:
M. Koperová, D. Zagrpanová**

Je tu opäť koniec roka, čas na rekapituláciu. Rok 2011 bol pre nás úspešný. Naši pretekári absolvovali spolu 46 pretekov a to v behu do vrchu, na ceste, v letnom a v zimnom biatlone a v behu na lyžiach. Celkovo sme získali na majstrovstvách Slovenskej republiky 9 medailí – 3 zlaté, 3 strieborné, 3 bronzové. Z ostatných podujatí sme taktiež doniesli veľa medailových umiestnení, ktoré boli priebežne uverejnené na web stránke obce Skalité. O mnohé úspechy sa v najväčšej miere zaslúžil Vlado Vrana, ktorý kraľoval v behoch do vrchu a v biatlone, ďalej Simona Kaňová, Alexandra Varmusová, Lubomíra Papíková, Štefan Michalička, Ľuboš Cesnek, Tomáš Tatarka, Denisa Gomolová, Katarína Čanecká, Miroslava Mikulová, Patrik Kaňa, Michaela Jedináková, Pavol Baroňák a Gabriela Baroňáková. V hodnotení klubov v kategórii seniori v Slovenskom pohári v letnom biatlone sa náš klub ŠKP Skalité umiestnil na 4. mieste z 20 registrovaných klubu.

bov a v hodnotení klubov v SP v biatlone naši žiaci obsadili krásne 2.miesto z celkových 15 registrovaných klubov. Z organizačných podujatí si ceníme, že sme opäť zorganizovali už 6. ročník behu základných škôl obce Skalité, ktorý nesie názov Memoriál des. Rudolfa Šmatlavu, ktorého sa zúčastnilo 139 žiakov.

V mesiaci august sa 12 našich členov zúčastnilo 4-denného sústreďenia v obci Lubochňa, kde sme naši vynikajúce podmienky na tréning, za čo sa chceme poďakovať súkromnému podnikateľovi pánovi Jánovi Cerchlanovi, ktorý nám bezplatne prenajal v čase sústreďenia svoj penzión. Touto cestou chceme poďakovať tiež Obci Skalité a pani starostke za finančnú podporu. Taktiež veľká vďaka patrí Fírme booTISs.r.o. a Urbariátu Skalité. Na záver chceme popriať všetkým našim priaznivcom, pretekárom a všetkým ľuďom v obci veľa zdravia, šťastia a pohody v novom roku 2012.

Za biatlonový oddiel: Ivan Čanecký

Futbalové okienko...

Vážení priatelia futbalu, jesenná časť futbalových súťaží sa niesla v znamení zmeny vo výbore TJ Slovan Skalité, kde v polovici roku 2011 nastúpil nový výbor v zložení: Mgr. Holák Ján, Ing. Bury Vladimír, Laš Miroslav, Bc. Kultán Lubomír, Vrana Vladislav, Krenželák Marián, Chovanec Norbert, Mudrík František ml. Nový výbor by touto cestou chcel poďakovať odchádzajúcim členom výboru za ich doterajšiu prácu a prínos k rozvoju športu v našej obci.

Výsledky „A“ mužstva si môžete pozrieť vo výsledkovej prílohe. Výkony mužstva boli z hľadiska predchádzajúceho pôsobenia mužstva sklamaním. Táto skutočnosť bola spôsobená hlavne tým, že mužstvo nehralo nikdy v kompletnom zložení - zranenia, tresty, odchody hráčov do zahraničia. Veríme však, že po kvalitnej zimnej príprave, ktorá prebehne na turnaji v Trinci sa výkony mužstva stabilizujú a v tabuľke postúpime vyššie.

Družstvo dorastu začalo jesennú časť v okresnej súťaži. Po slabšom začiatku, hlavne zásluhou angažovania trénera Mariána Ondruška, sa však chlapci rozohrali k dobrým výkonom a veríme, že stanovený cieľ - postup do V. ligy sa im podarí vybojovať. Družstvo dorastu zimnú prípravu bude absolvovať na ihrisku v Návsí a v riešení sú prípadné ďalšie zápasy s kvalitnými súpermi. Výsledky dorastu vo výsledkovej prílohe.

Družstvá SŽ a MŽ sú momentálne na chvoste II. ligy Sever. Je to spôsobené skutočnosťou, že v priebehu sezóny nastupovali za družstvo SŽ aj chlapci, ktorí sú o dva roky mladší ako ich súper. Veríme, že v priebehu zimnej prípravy sa podarí dostať chlapcov

na takú úroveň, že sa podarí túto súťaž udržať. Výsledky v prílohe.

Od jesennej časti futbalových súťaží začali futbalové, hokejbalové, biatlonové, futsalové družstvá TJ pracovať pod záštitou CVČ Raková. Okrem skvalitnenia prípravy, to prinesie aj finančný profit pre dobrovoľných trénerov mládeže, čo by mohlo v budúcom roku, kedy je plánované zriadenie CVČ v našej obci, príviesť k práci s mládežou ďalších trénerov a vedúcich krúžkov. Za možnosť pracovať pod CVČ patrí vďaka OÚ Skalité.

Dúfame, že aj v tejto z hľadiska finančných problémov ťažkej dobe, si nájdeme cestu na športoviská a budeme sa všetci spoločnými silami snažiť príviesť k športovaniu čo najviac detí a mládeže.

Výbor TJ Slovan Skalité

IV. liga dospelých – SEVER – 2011/2012

1. KINEX Bytča	13	8	4	1	33:16	28
2. REaMOS Kysucký Lieskovec	13	7	2	4	32:20	23
3. Fatran Dolná Tižina	13	7	2	4	26:19	23
4. Tatran Bytčica	13	7	2	4	21:22	23
5. Oravan Oravská Jasenica	13	7	1	5	19:17	22
6. Tatran Oravské Veselé	13	7	1	5	28:30	22
7. ŠK Tvrdošín	13	5	4	4	20:10	19
8. FK Predmier	13	5	2	6	20:17	17
9. TJ Družstevník Belá	13	4	5	4	16:15	17
10. OŠK Baník Stráňavy	13	5	2	6	20:20	17
11. ŠK Javorník Makov	13	5	1	7	27:23	16
12. Slovan Skalité	13	3	3	7	21:33	12
13. ŠKM Liptovský Hrádok	13	3	2	8	21:34	11
14. Tatran Sučany	13	1	3	9	9:37	6

6. ročník behu základných škôl a 3. ročník Memoriálu des. Rudolfa Šmatlavu

Dňa 30. 9. 2011 zorganizoval Klub biatlonu ŠKP Skalité v spolupráci s Obcou Skalité a oboma základnými školami už 6. ročník behu škôl obce Skalité a 3. ročník Memoriálu des. Rudolfa Šmatlavu. Na trať, ktorá bola postavená v areáli školy na Kudlove, sa vo veľmi peknom počasí postavilo 139 chlapcov a dievčat z obidvoch našich škôl. Po príhovore pani starostky PaedDr. A. Šimurdovej sa v ôsmich rozbehoch začali tuhé boje medzi deťmi o popredné umiestnenia.

Výsledky:

Žiačky 1. – 2. ročník:

1. Laura Tomicová ZŠ s MŠ Skalité- Kudlov
2. Izabela Potočárová ZŠ s MŠ Skalité – Kudlov
3. Karolína Špiriaková ZŠ sv. Andreja Svorada a Benedikta v Skalitom

Žiaci 1. – 2. ročník:

1. Denis Šurík ZŠ s MŠ Skalité- Kudlov
2. Erik Petrák ZŠ sv. Andreja Svorada a Benedikta v Skalitom
3. Filip Pollák ZŠ s MŠ Skalité- Kudlov

Žiačky 3. – 4.ročník:

1. Sandra Ruceková ZŠ s MŠ Skalité – Kudlov
2. Lucia Lašová ZŠ sv. Andreja Svorada a Benedikta v Skalitom
3. Katarína Čanecká ZŠ s MŠ Skalité – Kudlov

Žiaci 3. – 4. ročník:

1. Štefan Šurhaňák ZŠ s MŠ Skalité – Kudlov
2. Roman Gomola ZŠ s MŠ Skalité – Kudlov
3. Tomáš Šimurda ZŠ s MŠ Skalité – Kudlov

Žiačky 5. – 6.ročník

1. Michaela Šimurdová ZŠ s MŠ Skalité – Kudlov
2. Adela Ohradková ZŠ sv. Andreja Svorada a Benedikta v Skalitom
3. Simona Kaňová ZŠ s MŠ Skalité – Kudlov

Žiaci 5. – 6. ročník:

1. Ján Gerát ZŠ sv. Andreja Svorada a Benedikta v Skalitom
2. Miroslav Jargaš ZŠ s MŠ Skalité – Kudlov

3. Marek Horečný ZŠ s MŠ Skalité – Kudlov

Žiačky 7. – 8. – 9.ročník:

1. Denisa Gomolová ZŠ s MŠ Skalité – Kudlov
2. Erika Koperová ZŠ sv. Andreja Svorada a Benedikta v Skalitom
3. Zuzana Jargašová ZŠ s MŠ Skalité- Kudlov

Žiaci 7. – 8. – 9.ročník:

1. Martin Holák ZŠ s MŠ Skalité- Kudlov
2. Milan Šimaliak ZŠ sv. Andreja Svorada a Benedikta v Skalitom
3. Michal Kožák ZŠ s MŠ Skalité – Kudlov

Na záver chceme poďakovať všetkým, ktorí prispeli k tejto vydarenej akcii a zvlášť sponzorom preteku: Obecnému úradu Skalité a firme Cechospol s.r.o.

Spravodaj obce Skalité. Vychádza 4 krát ročne. Šéfredaktor: Vladimír Krčmárik. Redakčná rada: Janka Časnochová, Miroslava Serafínová, Marta Vojčiňáková, Marta Jopčíková. Redakcia si vyhradzuje právo úpravy dodaných príspevkov. *Námety a postrehy občanov redakcia uvíta na prednosta@skalite.sk, 0905/974 959.* Grafická úprava: MAGMA – Mária Ščuryová a Ľubica Podoláková